

Utrimo mladini pot v kmetijstvo

Ze dolgo je bilo čutiti potrebo po širši razpravi o organizacijskih oblikah in vsebini dela mladih zadrudnikov v višjih vodstvih Ljudske mladine. Konec junija sta se sestala predsedstvo CK LMS in UO Glavne zadrudne zveze Slovenije ter v zvezi z nadaljnjimi nalogami pri delu z mladimi zadrudniki sprejela vrsto zaključkov, ki sta jih v posebnem pismu posredovala terenskemu vodstvu LM in zadrudnim organizacijam.

Pismo posebej naglašja, da moramo pri izvajanju nalog v kmetijstvu in spreminjanju odnosov na vasi bolj upoštevati, razvijati in izpopolnjevati vse tiste oblike dela, ki bodo zadovoljevale interese in potrebe mlade generacije na vasi. Mladim proizvajalcem se zlasti z ustanavljanjem in urejanjem razmer na zadrudnih ekonomijah in družbenih posestvih odpira lepa perspektiva. Pripravljenost mladine za delo narašča, vendar pa je marsikje ne znamo dovolj izkoristiti.

Čeprav je gibanje mladih zadrudnikov v našem okraju oživilo spet šele konec lanskega leta, lahko ugotovimo, da je tudi pri nas doseglo določene rezultate pri vključevanju mladine v kmetijsko proizvodnjo, upravljanje, strokovno izobraževanje itd. V okraju deluje 10 aktivov mladih zadrudnikov s skupno več kot 300 člani, ki se ukvarjajo izključno s kmetijsko proizvodnjo. Vsi aktivni so se vključili v enoletno akcijo mladine in pionirjev, spre-

jeti programi pa dokazujejo, da so ti aktivni med pomembnimi nosilci težnj po sodobnejši obdelavi zemlje in spreminjanju odnosov na vasi.

Ob tesnejšem sodelovanju zadrudnih in mladinskih organizacij bi bili uspehi lahko še večji, čeprav moramo reči, da se je stanje v zadnjem letu bistveno zboljšalo. Vendar pa bi kmetijske zadruge in ljudska mladina morali bolj dosledno nastopati kot organizatorji v raznih akcijah v zvezi z izvajanjem programov AMZ, v strokovnem izobraževanju in pri reševanju določenih gospodarskih vprašanj. Pomankljivo sodelovanje je bilo tudi pri kadrovanju in organe zadrudnega upravljanja, čeprav bi lahko bila Ljudska mladina glavni rezervoar kadrov v zadrudnih vodstvih.

Zlasti razveseljivo pa je dejstvo, da so v zadnjih dveh letih mnogi kmečki fantje, ki so se kot brigadirji udeležili del na avtomobilski cesti Bratstvo in enotnost, po povratku našli zaposlitev na zadrudnih ekonomijah večinoma kot traktoristi. Tu je naravno kadrovanje zadrudnih in mladinskih vodstev rodilo pozitivne sadove. Prav tako so zadruge poslane v tem razdobju več mladih ljudi v razne kmetijske šole.

Enoletna akcija mladine in pionirjev je vplivala tudi na povečanje skrbi zadrudnih organizacij za zadrudno vzgojo pionirjev. Danes imamo v okraju že lepo število šolskih zadrug, ki bodo lahko ob strokovni pomoči in materialni podpori zadrug mnogo pripomogli k tovrstni vzgoji naraščaja. Zlasti pozitivno se je izkazalo sodelovanje med šolskimi zadrugami in mladimi zadrudniki. V Ilirski Bistrici, Prestranku, Bertokih in nekaterih drugih krajih so mladi zadrudniki odstopili šolskim zadrugam del svojih zemljišč in jim tudi drugače vsestransko pomagali. Kmetijske zadruge bi lahko prevzemale nad šolskimi zadrugami tudi patronate.

Januarsko posvetovanje vodstev političnih organizacij našega okraja je opozorilo med drugim tudi na nekatere naloge pri vzgoji, strokovnem izobraževanju in usposabljanju za upravljanje

in reševanje življenjskih pogojev mladih delavcev na družbenih posestvih. To je bila pobuda, da je OK LMS že v začetku letošnjega leta izvedel na družbenih posestvih anketo. Le-ta je pokazala, da je v zimskem obdobju, ko so pogoji za delo organizacij LM najbolj ugodni, na posestvih zaposleno malo mladine, in še to je zaradi razdrobljenosti obratov težko organizirati. Delo vaških aktivov LM pa so premalo podprle tudi sindikalne in partijske organizacije na družbenih posestvih, žal pa tudi občinski komiteji Ljudske mladine niso pokazali dovolj zanimanja za njihove probleme. Precejšnjo aktivnost je kljub slabim pogojem dela razvil mladinski aktiv na posestvu Seča, zlasti pa je pozitiven njegov prispevek pri mobilizaciji mladine za izvajanje proizvodnih nalog, reševanje vprašanja nagrajevanja in idejne vzgoje mladih delavcev na posestvu. M. V.

LETOŠNJI PLAN POMORSKEGA PROMETA JE ŽE PRESEŽEN ZA 4 ODSOTKE

Srednja pomorska šola v Piranu

V soboto dopoldne je bila v sejni dvorani okrajnega ljudskega odbora v Kopru četrta redna seja Sveta za pomorstvo in promet okrajnega ljudskega odbora in glavna točka dnevnega reda je bila poročilo o fizičnem obsegu prometnih storitev za prvo polletje 1960. Člani Sveta so v izčrpnih razpravi obravnavali probleme iz prometa in ugotovili, da je bil v prvem polletju določen zastoj zaradi sredstev, vendar se je to v sedmem mesecu popravilo, tako da so bili vsi problemi rešeni, razen v malih podjetjih. Ocena je bila na splošno ugodna.

Posebno lep uspeh je dosegel pomorski promet v celoti (104,2% plana). »Splošna plovba« iz Pirana je dosegla 102,2%, »Pristanišče Koper« pa 110,7% plana. Lep uspeh so dosegli tudi transportna podjetja »Intereuropa« in »Slavniki« ter »Avtoprevoz« iz Postojne.

Nadalje so člani Sveta razpravljali o različnih drugih problemih iz prometa in pomorstva.

Na svoji poti po Sloveniji si je predsednik Sudana Ibrahim Abud ogledal Postojnsko jamo in se ustavil v Kopru, kjer ga je pozdravila velika množica meščanov, pionirjev pa so mu izročili lep šopek cvetja. V imenu ObLO Koper je predsednika Abuda pozdravil podpredsednik občine tovariš Marko Rainer in mu podaril motor LAMA za čoln, izdelek tovarne Tomos. Na sliki: predsednik Abud se toplo zahvaljuje za prijazen sprejem in darilo

Vneboj vestah

NEW YORK. Varnostni svet razpravlja o sovjetskih obtožbah zaradi kršitve sovjetskega zračnega prostora po ameriških letalih. Ameriški delegat Cabot Lodge je kot prvi govornik zavrnil sovjetske obtožbe, da bi 1. julija sestreljeno letalo RB 47 kršilo sovjetski prostor. Njegovim izvajanjem se je doslej pridružil tudi predstavnik Velike Britanije, ki je obdolžil Sovjetsko zvezo, da s svojimi letali, ladjami in podmornicami opravlja akcije obveščevalnega značaja.

TUNIS. V ponedeljek je Tunizija proslavila tretjo obletnico republike. Ob tej priložnosti so opozorili na težko stanje v Alžiriji ter na željo tunizijskega ljudstva, da bi se končala alžirska vojna in da bi bila ustanovljena neodvisna Alžirija.

BEOGRAD. V Beograd se je vrnila delegacija jugoslovanske vlade, ki je prisostvovala svečanostim ob proglasitvi neodvisnosti Konga. Med njenim bivanjem v Kongu sta jo sprejela predsednik republike Kasavubu in premier Lumumba. Po povratku iz Konga je jugoslovanska vladna delegacija obiskala tudi federacijo Mali.

LONDON. Te dni zaseda v Londonu konferenca o ustavnih reformah v britanski centralnoafriški koloniji Njasi, ki je sedaj v federaciji s Severno in Južno Rodezijo. Vodja njaške delegacije dr. Band, ki so ga šele pred nekaj meseci izpustili iz enoletnega zapora, ker je bil obdolžen, da je pripravil vstajo in pokol belih priseljencev, je dejal, da afriški delegati ne bodo načeli vprašanja ločitve Njase od centralnoafriške federacije, ker je potrebno o tem razpravljati na posebni konferenci.

kje so ladje

- M/1 »BLED« je odplula z Reke 28. julija
- M/1 »BOHINJ« je prispela v Tanger 25. julija, od koder bo plula v Reko in Trst
- M/1 »BOVEC« je zapustila New York in se vrača domov, kamor prispe 9. avgusta
- P/1 »BIHAČ« je na popravilu v Splitu
- P/1 »DUBROVNIK« je razkladala v Porto Margheri, od koder je 28. julija odplula proti Dubrovniku
- M/1 »GORANKA« je na poti v Kamaishi in Osaka, kamor prispe 4. avgusta
- M/1 »GORENJSKA« razkladala v Malte, od koder bo nadaljevala pot za Bizerto
- P/1 »LJUBLJANA« je odplula 22. julija iz Splita v Zdanov, kamor prispe 29. julija
- M/1 »MARTIN KIRPAN« je odplul 21. julija iz Durresa za Reko, kamor je prispel 23. julija
- M/1 »PIRAN« je plul 17. julija skozi Panamski kanal na poti za Srednjoemljo. V Oran prispe 3. julija
- P/1 »POHORJE« je zapustil južni Shields 22. julija in odplul proti Finski
- P/1 »ROG« je prišel 28. julija v Porto Margheri, kjer razklada
- M/1 »TRBOVLJE« je plul v Hampton Roads in prispel tja 26. julija
- P/1 »ZELENGORA« je odplula 22. julija iz New Yorka za Reko

BRALCI NAS SPRAŠUJEJO: Do kdaj bodo hlevi v središču Kopra?

Ze precej časa je tega, kar je v Uradnem vestniku koprškega okraja (št. 9/60) izšel odlok o javnem redu in miru, ki prepoveduje imeti živino in perutnino na mestnem področju in v stanovanjski hiši. Zdaj čakamo, da bo tozadevni odlok izdal še koprška občina in začela tudi ukrepati. Na koprških ulicah ni konjska ali oslovka vprega v zgodnjih jutranjih ali poznejših večernih urah nobena redkost, pogosto pa se ob takem srečanju ne zavemo, kaj to pomeni za strnjeno, izrazito turistično naselje, kakršno je naše mesto. Šele poletna vročina, smrad in številni roji nadležnih muh nas opozore, da se ne držimo osnovnih higienskih in zdravstvenih predpisov in da to ne kvari samo našega dobrega razpoloženja, ampak celo resno ogroža naše zdravje.

Samo dva primera iz številnih, ki jih je najti v najožjem mestnem središču:

Tale hiša na začetku Solinske ulice (odcep iz ceste JLA, na levi) služi

gospodarju za skladišče pridelkov, v spodnjih prostorih pa je hlev za živino; te prostore bi z ustrezno adaptacijo lahko spremenili v stanovanja. Gospodar stanuje drugod.

To sta le dva primera izmed številnih; da nista osamljena vé vsakdo, kdor pozna koprsko razmere. In vsi vemo, da je to proti predpisom in vsi vemo, da je dolg seznam državljanov, ki čakajo na stanovanja. Išči-mo skrite rezerve!

Siepi odcep iz Valvasorjeve ulice, kjer je sedem hlevov. V zgodnji jutranji uri je fotografsko oko presenetilo pohlevnega osliča, ki bo odpeljal gospodarja na delo v bližnje okolice. Na sliki je videti še tri zovove, ki čakajo vprego.

Naše mnenje je: Verjetno bi jih našli, če bi odločneje iskali. Pričakujemo, da bo ObLO Koper kmalu

izdal ustrezen odlok v smislu okrajnega in ga bo tudi dosledno izvajal. Sanitarna inšpekcija pa bo gotovo povedala še svoje.

Novice s Tržaškega

Ronke proti oživljanju fašizma

Kakor je znano, se fašistični elementi zelo zavzemajo, da bi v furiantem mestecu v Ronkah, od koder se je pred 41. leti začel napad na Reko, postavili spomenik organizatorju tega pohoda, fašistu Gabrijelu d'Annunziju. Proti tej nameri je napredno ljudstvo odgovorilo z odločno zahtevo na protifašističnih zborovanjih, naj bi raje postavili spomenik žrtvam protifašistične vojne. Pri tem so poudarili, da bi bila postavitev spomenika d'Annunziju priznanje fašističnim silam v preteklosti in danes ter da bi takšno dejanje škodovalo mednarodnemu sožitju ob bližnji meji.

Velik uspeh Jugoslavije na Tržaškem velesejmu

Na letošnjem Tržaškem velesejmu je Jugoslavija prodala za 291.767.545 lir najrazličnejšega blaga. Na velesejmu, ki si ga je ogledalo 155.000 obiskovalcev, so razstavljali razen Italijanov še Avstrijci, Nemci, Svičarji, Francozi, Libanonci, Turki, Grki, Japonci, Brazilci, ZAR in Malta, kakor tudi nekatere afriške države, ki so šele pred kratkim postale neodvisne.

160 tisoč ton prometa

Vse kaže, da bo v tem mesecu dosegel promet tržaških Javnih skladišč 160.000 ton, medtem ko je lani znašal 144.424 ton. Predvidoma bodo pripeljali v pristanišče po morju več kot 100.000 ton blaga in odpeljali okrog 60.000 ton. Povečanje prometa gre predvsem na račun dovoza masovnega blaga in zlasti premoga ter kovinskih rud, medtem ko se niža dovoz žitaric.

in nazaj lahko tudi praktično seznanili s tistim, kar so se teoretično seznanili v šoli na suhem. Nakazano je bilo tudi preče vprašanje pomorskih strojnikov, ki se čuti zlasti pri nas. Glede sedeža novega železniškega podjetja v našem okraju, je bilo sporočeno, da bo v Postojni.

V gasilska društva še več mladine

Da ima prostovoljno gasilstvo na Postojnskem tradicijo, najbolj dokazuje uspešno delovanje 13 prostovoljnih gasilskih društev s 755 člani, med katerimi je več kot 300 operativcev. Razveseljivo je tudi, da v glavnem skrbijo za pritegnitev mladih moči, vendar pa še premalo za vključevanje pionirjev. Na nedavnem občnem zboru Občinske gasilske zveze Postojna so zato sklenili okrepiti kadrovanje mladine v PGD in vključiti v gasilsko organizacijo vse tiste člane posameznih delovnih kolektivov, katerih posebna

naloga je skrb za preventivno požarnovarnostno službo v podjetjih. Občinska gasilska zveza namerava tudi ustanoviti servisno službo za popravila gasilnega orodja in opreme na celotnem področju občine ter nadzorovati usposobljenost gasilskih aparatov v podjetjih in ustanovah.

Br.

Osnovna organizacija ZVVI Koper priredi 14. avgusta ob 16. uri na Titovem trgu v Kopru

VELIKO JAVNO TOMBOLO

Glavni dobitki: televizijski sprejemnik, moped Colibri, »Tomas«, hladilnik, radijski sprejemnik, sesalec za prah in še 245 manjših dobitkov.

Tombolske karte prodajajo pismošče, trafike in dva dni pred tombolo na stojnicah v Kopru.

Cena tombolske karte je 100 din. — Po končani tomboli prosta zabava.

Čisti dobiček tombole je namenjen za pomoč invalidom, vdovam in otrokom padlih borcev.

Razpis

LJUDSKA UNIVERZA OKRAJA KOPER prireja v šolskem letu 1960-61 naslednje tečaje in predavanja:

- I. Center za delo z izrednimi študenti:
  - a) Pripravljalni tečaj za sprejemne izpite na pravno fakulteto — Pripravljalni tečaj za sprejemne izpite na ekonomsko fakulteto — Pripravljalni tečaj za sprejemne izpite na višjo komercialno šolo.
  - POGOJI: Kandidati morajo imeti najmanj popolno osemletko ali njej podobno šolo in 4 leta staža v gospodarstvu ali državni upravi.
  - b) Predavanja za I. letnik pravne fakultete — Predavanja za II. letnik pravne fakultete — Predavanja za I. letnik ekonomske fakultete.
  - POGOJI: Vpis na dekanatu ustrezne fakultete.
- II. Strokovno izobraževanje:
  - Začetni stenografski tečaj — Knji-govodski tečaj — Tečaj za kinooperaterje za 16 mm filme.

III. Sola za tuje jezike:

Nadaljevalni tečaj: angleški, italijanski, nemški in francoski. Začetni tečaj: angleški, italijanski, ruski, nemški in esperanto. VPIS: Interesenti naj dostavijo pismene prijave na naslov: LJUDSKA UNIVERZA OKRAJA KOPER — Kre-ljeva ulica 5, Koper, do 31. avgusta. Informacije in pojasnila dobite pri LU okraja Koper, telefon št. 162, vsak dan od 8. do 14. ure.

Zakaj skuše, če so inčuni boljši!

Na sedemnajstih ribiških ladjah izolskega podjetja »Riba« odhaja tudi v poletnih mesecih velika družina ribičev dan za dnem v svoja stalna lovišča ob istrski obali. Hitre ladje so s svojimi izkušenimi posadkami kakor uje-de, ki slutijo plen že na veliko oddaljenost. Toda kdor pozna vpliv nestalnega vremena na uspešnost ulova, bo rad priznal, da pohodi izolskih ribičev niso niti malo zabavni. Ker je nestalno vreme glavna značilnost letošnjega poletja, niso redki primeri, da se vrača flota v svoje matično pristanišče tudi brez plena. Takrat se utrujeni ribiči razidejo na svoje domove nejevoljni in poparjeni. Toda že naslednji dan hitijo lesene ladje ob bobneči pesmi motorjev novim loviščem naproti, kajti toliko opevano ribiško srečo lahko vsaj delno nadomestita vztrajnost in neuklonljiva volja.

MUHASTO VREME — MUHA-STO TRŽIŠČE

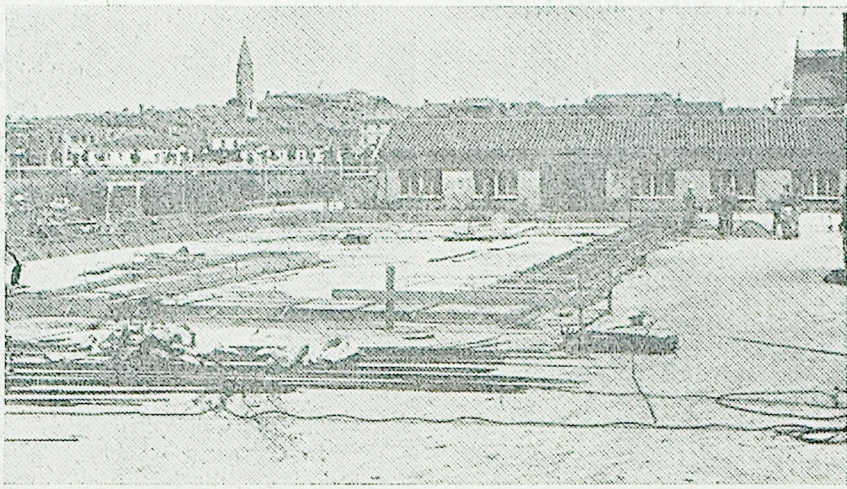
Povpraševanje po svežih ribah je v poletnih mesecih dokaj veliko. Posebno v turističnih predelih je ribja jed najbolj iskana, žal, da to značilnost v naših hotelih še vse premalo upoštevajo. Sicer pa so tudi odjemalci in potrošniki svežih rib precej muhasti in nepoučeni o kakovosti in prednostih posameznih vrst rib, po katerih je kljub dobremu ulovu sorazmerno slabo povpraševanje. Skuše, sardele in šnjuri

so sicer v poletnem ulovu dobro zastopane ribe, toda po inčunih, najboljši plavi ribi, ki jo nalovijo v tem razdobju največ in je tudi najcenejša, ni pravega povpraševanja. Vzrok za to je najbrž iskati v tem, ker so najbolj bogata lovišča te ribe ob zahodni istrski obali, ki je bila našim ribičem do osvoboditve nedostopna in zato pri naših ljudeh še ne uživa takšnega slovesa, kot ji gre. Seveda si tudi inčuni utirajo pot na tržišče, toda predsedek, da so skuše in ostale znane ribe boljše, je še vedno precejšnjava ovira za dobavitelja.

PODJETJE »RIBA« GRADI LASTNO HLADILNICO

Zamisel o gradnji velike hladilnice pri podjetju »Riba« ni bila nova, vendar je kolektiv zaradi objektivnih razlogov šele letos lahko začel z uresničevanjem tega načrta. Zaradi pomanjkljivosti je bilo podjetje, kot tudi tržišče, večkrat oškodovano, kajti dobava svežih rib je skoraj v celoti odvisna od vremena.

Nova hladilnica, ki so jo začeli graditi ta mesec, bo zato pomembna predvsem za naše tržišče veliko pridobitev. Poslej bodo lahko vse viške neenakomernega ulova vskladiščili, kar bo omogočilo odjemalcem kontinuirano dobavo svežih rib. Temu namenu bo ustrezala tudi velikost hladilnice, ki bo imela zmogljivost 330 ton ali 33 vagonov, stroški gradnje pa bodo znašali okrog 90 milijonov dinarjev. To je vse-kakor visoka investicija, vendar je kolektiv prepričan, da se bo kmalu bogato obrestovala. Da bi bili stroški gradnje čim nižji, se je podjetje povežalo z »Metalno« v Mariboru, ki bo dobavila glavni del hladilne opreme, preko njih pa bodo naročili nekaj naprav tudi v inozemstvu. Hladilnica bo dograjena že do konca tega leta. (bb)

Hladilnica, ki jo gradi izolsko podjetje »Riba«, bo velikega pomena za enakomernost in boljše preskrbo tržišča s svežimi ribami. Da bi znižali stroške gradnje, se udeležujejo gradbenih del tudi člani kolektiva, ki so prispevali doslej 500 prostovoljnih delovnih ur. To je hkrati tudi najboljše zagotovilo, da bodo zgradili hladilnico v predvidenem roku.

PRESEŽENA PRIČAKOVANJA ŽE PRED GLAVNO SEZONO

Portorož poln gostov

V prvih šestih mesecih letošnjega leta, to je pred glavno turistično sezono, so gostinske gospodarske organizacije v piranski občini imele 192.898.000 dinarjev dohodka, kar predstavlja 38,5% vsote, ki jo je predvidel letošnji letni družbeni plan. Ta številka dovolj zgovorno pričča, da bo letošnja turistična sezona boljše od lanske, ko je celotni dohodek v gostinstvu znašal v njenih prvih šestih mesecih komaj 151 milijonov 837 tisoč dinarjev, to je za 27% manj kot letos, pri tem pa dosegel le 36% letnega plana, za katerega je znano, da je bil za 15,6% nižji od predvidenega za letošnje leto.

V prvem polletju je bilo 16% več gostov, kot jih je bilo lani v istem časovnem razdobju in tudi nočitev je bilo za 15% več. Posledica tega je bil večji izkupiček predvsem pri domačih gostih, ki jih je bilo 14.842. Nižji promet kot

lani pa so ostvarili inozemski gosti, ki jih je bilo samo 6.664, vendar še vedno za 64% več kot v prvih šestih mesecih leta 1958. Skupno so domači in tuji turisti imeli 119.588 nočnin, seveda v glavnem so prenočevali Jugoslovani, ki so začeli koristiti počitniške domove skozi vse leto in ne samo v dneh glavne sezone.

Skratka: s prvimi rezultati turizma v piranski občini smo lahko zadovoljni in iz doslej zbranih julijskih podatkov lahko zaključimo, da bo promet večji, kot je bilo predvideno. Turistični in gostinski delavci občine pa sproti proučujejo gibanje turizma in tako skušajo odpravljati negativne pojave, ne da bi čakali zaključka leta. J.

Gorenjski sejem turizma in široke potrošnje vabi

Letošnji X. jubilejni Gorenjski sejem sodi med največje tovrstne prireditve v tem letu ter bo sodelovalo na njem 233 gospodarskih organizacij, ki bodo v celoti zastopale industrijo za široko potrošnjo. Tako bodo imeli obiskovalci možnost nakupa montažnih hišic (stanovanjskih in weekend), avtomobilov, motornih koles, mopedov, razen tega pa bo na sejmišču zastopani najširši asortiman elektrotehničnih izdelkov, tekstilno blago vseh kvalitet in desenov, medtem ko bodo cene (tudi maloprodajne) znižane najmanj za 5 odstotkov. Na tekstilnem sejmišču bodo tudi redne modne revije, kjer bodo sodelujoča podjetja prikazovala potrošnikom svoje modele.

Otvoritev sejma bo 29. julija ob 10. uri dopoldne.

Letos naši traktoristi odlični

Pred okrog tisoč gledalci je bilo v petek v Postojni sektorsko tekmovanje traktoristov iz postojnske in ilirskobistriške občine. Tekmovanja se je udeležilo 10 traktoristov iz živinorejskega kombinata in Postojni ter iz kmetijskih posestev obeh občin. Zlasti je treba pohvaliti močno udeležbo traktoristov iz ilirskobistriške občine.

Traktoristi so tekmovali v kvalitetnem oranju, v spretnosti vožnji ter v teoriji (agrotehnika, kmetijsko strojništvo in prometni predpisi). Prvo mesto je osvojil v skupnem plasmanu traktorist postojnskega živinorejskega kombinata Koloman Konkolič.

TEDENSKA GLOSA PRITOŽBA ZARADI PRINCIPA

Organi za socialno skrbstvo neke naše komune so dobili prošnjo matere-samohranilke, da bi ji materialno pomagali pri plačevanju za tri otroke v otroških ustanovah. Komisija je rešila njeno prošnjo pozitivno in zdaj bo mati mirneje in bolj zbrana izpolnjevala svoje dolžnosti na delovnem mestu, ker je našla nekoga, ki z njo deli skrb za otroke.

Take in podobne prošnje skrbstvenim organom niso redke: nekdo potrebuje družbeno pomoč pri vzgoji ali pri namestitvi v otroške ustanove, drugi bi rad dal otroka v kolonijo ali okrevališče, včasih gre za alkoholizem v družini ali za pomoč starim in onemoglim... Številne so prošnje, milijoni grede skozi proračun ali se stekajo preko fondov družbenih organizacij, da dobijo pomoč tisti, ki jo potrebujejo.

Nekega dne so dobili organi tudi prošnjo štiričlanske družine (oče in mati zaposlena, dva otroka), naj bi ljudski odbor pomagal pri vzdrževanju njunih otrok v otroškem vrtcu. In kot po navadi so socialni aktivisti preverili podatke na terenu in izvedeli: oba zaposlena starša imata dohodek, ki predstavljata višje povprečje in vzdržujeta tudi osebni avto. Prošnjo so seveda zavrnili, ker primer ni takšen, da bi zahteval družbeno pomoč. Toda to ni konec zgodbe. Prišla je pritožba, ki jo je napisal oče in naslovil na Svet za socialno skrbstvo. Poudaril je, da se pritožuje »zaradi principa«. Ta princip je v drobnji pomoti, da so v zavrtnitvi navedli njegovo prejšnje mesto zaposlitve. Zdej je ogorčen nad neresničnimi podatki. In še podrobno: plačo ima zdaj še višjo, kot jo je imel na prejšnjem delovnem mestu...

Svet je odločil, da tudi teh »principov« ne bo upošteval, ker tu v resnici ne gre za otroka, ampak... Ni manjkalo tudi pripomb, da v kompetenco socialnega skrbstva še ne sodijo osebni avtomobili in da tu ne gre za principe, pač pa za posmehovanje pomoči, ki nosi sicer v sebi pečat pozitivne humanosti.

-al

POVEČANJE PROIZVODNJE V MAKEDONIJI

V prvih šestih mesecih letošnjega leta so skoraj vse gospodarske organizacije v Makedoniji povečale proizvodnjo bolj kot je predvideval družbeni plan. Tako je n. pr. industrija preselila predvidenja letošnjega družbenega plana za dva odstotka, kar pomeni, da je bil njen obseg za 19,1 večji kot lani v prvem polletju. Nadalje je proizvodnja elektrodustrije narasla za 61,5%, živilske industrije za 31,8% in kovinske za 37,8%.

VELIK IZVOZ ZELEZARNE JESENICE

Zelezarna Jesenice je v razdobju januar — junij izvozila za 228 milijonov deviznih dinarjev vrednosti svojih izdelkov, predvsem navadne in bodeče žice, pocinkane cevi in elektrode.

NOVA TOVARNA TELEVIZORJEV V KUMROVCU

Prihodnje leto bodo začeli graditi v Kumrovcu tovarno televizijskih sprejemnikov, ki naj bi jih letno izdelala okrog 100.000.

PRED INVALIDSKIM TEDNOM

Letos, ko proslavlja Zveza vojaških vojnih invalidov 15-letnico obstoja, so na pobudo Okrajnega odbora ZVVI priredili vsi občinski odbori in tudi odbori nekaterih osnovnih organizacij posebne proslave in razne družabne prireditve, pri tem pa so začeli dosledno izvajati programe dela, predvsem glede organizacijske utrditve organizacij in intenzivnejšega reševanja vseh nalog na osnovi lastnega stauta ZVVI in statutov drugih družbeno-političnih organizacij.

Tako so imeli razen svečanih sej v Piranu kulturno prireditve, na kateri so sodelovali Beneški fantje, v Sežani, Postojni in Ilirski Bistrici pa športne dneve invalidov. Sežančani so razen tega poglabili stike z otroki padlih borcev in zrtev fašističnega terorja ter vskladili delo z organizacijami Zveze borcev. Sklenjeno je tudi, da bodo otrokom, ki bodo letovali v Ankaranu priredili predavanje, da bi jih seznanili z delom in življenjem invalidov. Predvidevajo tudi obisk bolnišnice Franje ter izlet v Beograd. Postojnski in ilirsko-bistriški občinski odbor ZVVI pa nameravata organizirati obisk grobov v nekdanjem koncentracijskem taborišču na Rabu, Koprčani, Hrpejčani pa izlete v partizanske kraje.

Veliko skrb posvečajo tudi pripravam letošnjega invalidskega tedna, ki bo jeseni, na katerem bodo seznanili javnost s svojo široko dejavnostjo, ko rešujejo socialno problematiko svojih članov in skrbijo za njihovo delovno rehabilitacijo. j

NOV OBRAT DRUŽBENE PREHRANE V KOPRU

V prostorih bivše menze Tomos smo dobili nov obrat družbene prehrane zaprtega tipa. Podjetja »Primorski tiska«, »Fructus« in »Mesopromet« so ustanovila svojo menzo, ki ima kapaciteto 100 abonentov. Prostorji so zelo lepo in snažno urejeni, hrana je dobra, cena obrokom pa je 120 din za kosilo in 100 din za večerjo. Tako je rešeno vprašanje prehrane za članke omenjenih delovnih kolektivov in njihovih najbližjih družinskih članov. — Na sliki: pri kosilu v menzi

NAŠ TEDENSKI GOSPODARSKI KOMENTAR

KONTROLA CEN IN DRUGO

Zvezni izvršni svet je s posebno odločbo spremenil sedanji sistem kontrole cen. Dosedanje izkušnje so namreč pokazale, da je potrebno zadržati ta sistem kontrole cen vsaj za najvažnejše industrijske proizvode, vendar ne kot administrativno poseganje na področje cen, temveč bolj kot družbeno kontrolo in evidenco nad cenami in njihovimi spremembami. Razvoj cen, ki so pri nas še zelo nevsklajane, naj zavisi od tržnih pogojev in osnova za njihovo vsklajevanje naj bosta ponudba in povpraševanje. Vendar pa je potrebno voditi o gibanju cen evidenco, da se po potrebi lahko prej ukrepa zaradi stabilizacije na tržišču.

V smislu takega značaja nove evidence nad cenami bodo morala industrijska podjetja odslej obvestiti Zvezni sekretariat za

blagovni promet, da nameravajo zvišati cene. Sekretariat ne bo mogel prepovedati povišanja, pač pa bo lahko na podlagi splošnih pogojev in potreb tržišča ukrepal, kar bo najbolj umestno in potrebno. Lahko sicer odredi, da se cene nekemu proizvodu ne smejo povišati, toda to le zato, da se podzvejajo potrebni ekonomski ukrepi, da ne bi prišlo na trgu do motenj. Intervencija sekretariata ima torej namen zagotoviti stabilnost na trgu in varovati življenjsko raven prebivalstva.

Glede pooblastil ljudskih odborov novi predpis omejuje njihove pravice do kontrole cen le na najvažnejše živilske predmete in obrtniške storitve. Vendar to ni prvenstvena naloga ljudskih odborov, temveč je njihova naloga zagotoviti stabilnost cen z zadost-

no ponudbo, dobro organizacijo prometa in drugim, kar je potrebno, da se zagotove materialni pogoji na tržišču. Naj omenimo, da ljudski odbori ne smejo več določati cen v gostinstvu.

Drug važen predpis, o katerem je treba govoriti, je ureditev vprašanja dajanja pravne pomoči državljanom v posebnih pisarnah, ki jih lahko organizirajo občinski ljudski odbori. To je tembolj važno za naše kraje, kjer je tako pomoč spričo številnih neurejenih pravnih zadev zelo potrebna. Pisarne pravne pomoči, ki bodo lahko poslovale po potrebi po posameznih krajih in bodo nadomeščale nekdanje notarje in sedanje odvetnike, kjer teh ni, bodo brez dvoma odigrale važno vlogo za zaščito pravic naših državljanov in to objektivno in po ceni. -dt-

Prednost ima zdravstvena prosveta

Pretekli četrtlet je bil v Ilirski Bistrici občni zbor občinskega odbora Rdečega križa. Med drugim so na obnem zboru ugotovili vrsto uspešnih akcij, med katerimi je najbolje uspela akcija zdravstvene prosvete. Ob koncu obnega zboru so delegati sprejeli več sklepov, med katerimi so najpomembnejši: organiziranje tečajev za hišno nego bolnikov na domu, tečaj zdravstva in zdravstvene prosvete za mladino v tovarnah in podjetjih, ureditev nekaterih problemov šolskih mlečnih kuhinj in podobno.

Napoved vremena

za čas od 29. julija do 5. avgusta 1960

Ker so značni tokovi iz Atlantika v minulem tednu povzročili v Evropi nalive z grmenjem, je v nižjih predelih deževalo, nekatere vrhove pa je rahlo pobelil sneg. Zato bo v prihodnje verjetno v hribovitih krajih za poletje nekoliko hladneje, kot je običajno, v Primorju pa bo postalo topleje.

V HRPELJAH JE ZAČELO OBRATOVATI NOVO PODJETJE
»KOVINAR«

Z malim je treba začeti

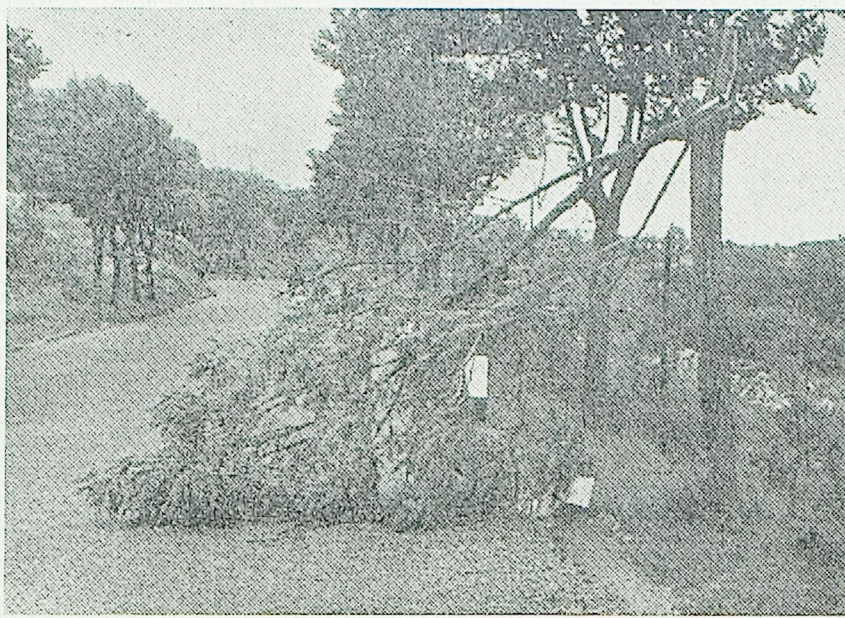
Dobro zastavljena pobuda podjetja »Lama« v Dekanah je prvotno temeljila na načrtu, da bo »Kovinar« njen stranski obrat, vendar se je kmalu pokazalo, da izpolnjuje ta prvenec vse pogoje za samostojno življenje. Zamisel so smelo uresničili z dokaj skromnimi začetki, vendar v posrečenem okolju, saj velja hrpeljska komuna še danes za bazo, kjer je dovolj domače delovne sile, da ne omenjamo prednosti tega področja zaradi ugodne zemljepisne lege, železnice ipd.

Podjetje »Kovinar«, ki ima delavnice v adaptiranih prostorih bivše mehanične delavnice, je danes resda še neobogljjen zarodek bodočega kovinsko-galanterijskega podjetja z večjo proizvodno zmogljivostjo, saj zaposluje sedaj samo 8 stalnih, pretežno nekvalificiranih moči, ki izdelujejo v kooperaciji z »Lamo« rešetke za hladilnike za mariborsko »Hidromontažo«. Pomanjkanje izkušenj in strojne opreme — podjetje si je izposodilo najnujnejše stroje pri »Lami« — očitno nadomestujeta prizadevnost in požrtvovalnost delavcev, med njimi so tudi tri dekleta, že skrajpa pa so uvedli nagrajevanje po učinku oziroma po enoti proizvoda. Hkrati pa že ugotavljajo zaradi nujne kooperacijske dobave potrebo po razširitvi proizvodnje. Zato so

začeli z delom v dveh izmenah, zaposlili pa bodo še nadaljnje 4 moči. Če v bližnji perspektivi pa nameravajo razširiti asortiman na vrsto novih proizvodov kovinske galanterije in predvidevajo s prihodnjim letom nova adaptacijska dela, zaradi česar se bo skupno število zaposlenih dvignilo na 30 delavcev. (bb)

Simpozij o železarstvu in lignitih

Združenje jugoslovanskih železarn in Združenje premogovnikov Jugoslavije sta začela z obširnimi pripravami za prvi mednarodni simpozij s tematiko »Železarstvo in ligniti«, ki bo od 18. do 23. septembra letos v Portorožu. Simpozij bo prvič združil strokovnjake iz različnih držav, ki so v zadnjih desetih letih posvetili svoje študije tej temi.

»VREME JE PONORELO!«

Kdor se je preteklo soboto mudil v severnih predelih koprškega okraja, je lahko bil priča dokaj nenavadnemu vremenu, ki ga domačini zlepa ne poznajo. Lednemu severnemu pišu, ki je okrog Postojne trosil celo točo, so se globoko priklanjala tudi najbolj mogočna drevesa, medtem ko je hudourni deževje spremenilo nedolžne občestne jarke v deroče potočke. Vihar je potolmil tudi številna drevesa ob glavni cesti med Kozino in Ilirsko Bistrico, temperatura pa je padla ponekod na 3 stopinje. Torej vzklík starega očaka iz Podgrada: — »Vreme je ponorelo!« — ni bil izvit iz trte.

POZDRAVI IZ JNA

Primorski fantje, ki služijo vojaški rok pri aviaciji v Rajlovcu, pošiljajo tople pozdrave vsem domačim in znancem. Obenem pa čestitajo k Dnevu vstaje, 22. juliju: Danijel Lampe — Idrija, Franc Vidmar — Godovič, Jožef Kržič — Ročinj, Julij Mahnič — Plešivca, Danilo Sabec — Bač, Franc Gruden — Ozeljan, Danilo Kosovel — Crniče, Slavko Gomizelj — Dutovlje, Bizjak Aleksander — Ajdovščina, Stane Kavčič — Codrak, Marjo Darin — Koper

SPREHAJALČEVI ZAPISKI

Pravljica o gospodu z eno srajco

V daljni deželi je živel nekoč sila imeniten gospod. Zakaj je bil imeniten gospod sicer nihče ni vedel, a da je bil sila imeniten gospod, so vedeli vsi in so ga zaradi tega želeli izvoliti za župana.

Počakali so na astrološko prikladen trenutek in poslali k njemu tri sila veljavne može, da ga vprašajo, če bi bil milostno pripravljeno sprejeti ponudeno mu visoko čast. Vljudno so potrkali na vrata in potrpežljivo čakali, da jim je prišla odprta gospodova hčerka in jih zviška navzdol vprašala česa bi radi.

»Z očetom bi radi govorili, deklica,« so dejali veljavni može. »To pa že ne bo mogoče,« je z zavijanim noskom rekla deklica, »zakaj prvič sem jaz gospodična deklica, drugič so moj oče gospod oče, tretjič pa ležijo v postelji in čakajo, da jim gospa mama opere režo srajco.«

In veljavnim možem ni preostalo nič drugega, kakor da so se spoštljivo priklonili gospodični deklici in odšli, da še oni počakajo na oprano, posušeno in zlikano gospodovo srajco.

Tako pripoveduje pravljica, a pravljica je pač pravljica, boste dejali, pa se močno podobna dogaja dandanašnje dni v samem našem imenitnem mestu Kopru v gostinskem podjetju, ki se po naša sicer z neslovenskim (in tudi ne italijanskim) naslovom »restaurant«, čeprav drugi, hudo plebejski naslov »taverna« (krčma) prvemu najodločneje oporeka.

Da pa oporekanje le ne bi bilo tako hudo, kot se na videz zdi, pogrnjejo za nekaj dni v tednu mize z opranimi prti, in takrat je lokalni gospod »restaurant«, kadar pa so že tako umazani, da gospodu »restaurantu« res nič več ne dajo časti, jih dajo za nekaj dni v perilo in ob nepogrnjenih mizah se lokalni spremeni v revno »taverno«, ki ji zaradi nizkega socialnega porekla res ne pristojajo s prti pogrnjene mize.

Sprehajalec

VEDNO MANJŠE POTREBE PO UVOZU

Surovo nafto je Jugoslavija uvažala. Odkar pa smo začeli izkoriščati naftna polja zlasti na Hrvaškem, je uvoz manjši. Vrelci nafte v naši državi so namreč v letošnjem prvem četrtletju že dali 20% več surovine kot lani v istem časovnem razdobju in zato se je uvoz surove nafte zmanjšal po količini za 1%, po vrednosti pa za 2,1 odstotka.

Koprski pionirji letujejo v Avstriji

Zveza prijateljev mladine je tudi letos organizirala letovanje v Avstriji, in sicer v Steinbergu. Ta lepa kolonija je osem kilometrov oddaljena od Graza in leži na majhni vzpetini, okrog katere so raztreseni gr čiči, vsi porasli z bujnimi, zelenimi smrekami.

Naši mladi prijatelji iz Avstrije so nas prav tople sprejeli in radi se imamo kot bratje in sestre.

KDO JE KRIVEC?

Ribiče v Ilirski Bistrici je nemalo prizadela škoda, ki so jo utrpeli zaradi večje zastupitve rib v Ilirski Bistrici. Po dosedanjih ocenah posebne komisije, ki so jo sestavljali člani ribiškega združenja iz Ljubljane in predstavniki občine, znaša škoda zaradi zastupitve 6 milijonov dinarjev, medtem ko je na vsak kvadratni meter poginila povprečno 1 riba s težo 15 dkg. Nedvomno gre za zastupitev s finančnimi odpadki tamkajšnjih tovarn, kdo pa je neposredni krivec za to neodgovorno dejanje, še raziskujejo.

Žičnica za vodno smučanje

Žičnica za vodno smučanje ob portoroški peščini je tik pred svojo otvoritvijo. Ze nekaj dni preizkuša vožnjo na njej svoječasni junak planiške skakalnice Rudi Finžgar, ki je prevzel tudi ostalo organizacijo dela za čimprejšnjo usposobitev tega športnega objekta. Te dni so se poskusnih voženj udeležili poleg Finžgarja še nekateri mlajši kopalci, v prihodnjih dneh pa namerava Rudi pritegniti k poskusom nekaj svojih kolegov.

V Skopem so odkrili spomenik padlim v NOB

Ne gre toliko za to, kdo je več prispeval, bolj važno je, da sta bila pobudnika krajevna organizacija SZDL in vaški odbor ZB v Skopem. Nedvomno pa je, da sta zamisel o postavitvi spomenika porodila ponos na slavno preteklost in spoštovanje do vseh, ki so padli za svobodo.

Za odkritje spomenika so izbrali 22. julij, toda slovesnost pred spomenikom je bila 24. julija. Ta okoliščina je toliko pomembnejša, ker slavimo letos 15. obletnico osvoboditve in se je ta svetel, kamniti dokument z vklesanimi imeni, najlepše pridružil stoterim in tisočim spomenikom, ki spominjajo na našo revolucijo širom po domovini.

Zgodovina Skopega je po usodnem 1918. letu podobna zgodovini vse Primorske v dobi narodnostnega zatiranja in fašistične strahovlade ter gospodarskega propada. Svojo visoko narodno zavest so Skopelji manifestirali v prosvetnem društvu Kras, kjer sta jih združila slovenska pesem in odrska dejavnost. Prvega maja 1921 so vaški fantje in dekleta izobesili rdečo zastavo na visok mlaj. S tem so jasno izpričali svojo privrženost v boju za socialno osvoboditev.

Ze leta 1941 so prišle v Skopo prve novice o oboroženi vstaji. S tem se je začelo organizirano delo, ki ni prenehalo niti v trenutkih najhujše preizkušnje. Vsi, zlasti še mladina, so delali za partizane. Bili so v vaški straži, obveščevalci, zbirali so hrano, sanitetni material itd. Zmaga in Slavka sta na primer mimo sto in sto vojakov ter policajev prinesli iz Trsta strojnico s 600 naboji. Ze v prvi veliki ofenzivi je bilo odpeljanih na prisilno delo v Nemčijo 27 moč, vsi drugi so se razšli v partizane. Kasneje so odpeljali še mladinke. Toda doma so dostojno vztrajali starejši ljudje in otroci.

Skopo je dalo 23 partizanov in tri aktiviste. Za svobodo pa so dali življenje: Dr. Vladimir Žvab-Nikolaj, Alojz Ule, Stanko Krstan, Metod Živec, Rudolf Živec, Maks Žezlina in Franc Gulič. Njihova imena so vklesana na spomeniku. Tukaj se je preteklo nedeljo zbrala kljub slabemu vremenu velika množica ljudi, ki so

prišli počastiti spomin na padle. Med prisotnimi so bili tudi tovariš Valentinčič, podsekretar za industrijo FLRJ, Anton Ukmar, predsednik OO ZB NOV Koper in drugi gostje.

Potem ko je divaška godba na pihala odigrala himno, je navzočim spregovoril Alfonz Grmek, sekretar občinskega komiteja ZK Slovenije Sežana, nakar je sledil kulturni program.

-er

Povest o Jari kači v Portorožu

V dneh pasje vročine in kisli kumarice se vsako leto pojavijo med ljudmi vesti, ki pričajo o tem, kako imenitno deluje človeška fantazija pri plus 28 in več stopinj Celzija. Tako se je te dni začelo pri nas šušljati, da strašijo v portoroškem hotelu »Palace« nič manj in nič več kot kar kače klopotače. No, morda ne ravno klopotače — je »vedel« vsak razširjevalec take novice — ampak strupene pa so na vsak način. Od kod so se zaredile, ni popolnoma jasno, menda jih je okoliško hribovje polno, pa so letos šle za spremembo na letovanje v hotel.

Resnica, ki smo jo pri iskanju izvora takih govoric odkrili na kraju samem, torej v hotelu »Palace«, pa je naslednja: Iz potujočega varieteta, ki je pred 14 dnevi gostoval v Portorožu, je ušel mlad udav proti depandansi hotela »Palace«, »Vila Dora«. Uprava varieteta je takoj obvestila upravo hotela. Začel se je lov in prvi človek — nekdo izmed personala hotela »Palace«, ki je kačo zagledal, jo je tudi pobil in sicer brez potrebe, ker je bila žival popolnoma krotka, povrh pa še sita. Jule

Po telefonu na 170

POSTOJNA 137: Avto-moto društvo in podružnica Združenja soferjev in avtomobanikov LRS v Postojni sta v sklopu letošnje široko zasnovane akcije za izboljšanje prometne varnosti priredili v Postojni predvajanje štirih kratkih filmov: Poslednji tovor, Naslednji boš ti, Neprevidežni na cesti in Posledice nevidnih okvar. Predvajanjem teh filmov je prisostvovalo okrog 500 ljudi.

V Postojni pa so te dni postavljali table in naleplili letake, ki opozarjajo voznike na previdno vožnjo.

ILIRSKA BISTRICA 78: V Bazoviški ulici v Ilirski Bistrici so že začeli z urejanjem javne razsvetljave, ki bo zaključena prihodnje leto.

ILIRSKA BISTRICA 48: Pravkar zaključene julijske fluorografske akcije se je udeležilo 9405 prebivalcev ilirsko-bistriške občine iz 52 vasl. Kakor je znano, so fluorografirali vse osebe starejše od 19 let.

DIVAČA 7: V ponedeljek je odšla v Valdožrto taborišč druga skupina divaške taborniške organizacije in sicer 40 medvedkov in čebelic iz Divače in 40 pionirjev iz drugih krajev sežanske občine. V prvi skupini, ki je taborila od 15. do 25. julija, je bilo 40 tabornikov iz Divače in 20 otrok, ki jih je poslalo Društvo prijateljev mladine iz Sežane, v tretji izmeni, ki bo letovala, po 5. avgustu pa bodo samo otroci, katere bo zbralo DPM Sežane.

SEŽANA 3: Minuli ponedeljek so v sežanski občini zaključili fluorografsko akcijo, ki je trajala od 11. julija. Dve zdravstveni ekipi Zavoda za tuberkulozo z Golnika sta napravili 12.400 posnetkov, kar pomeni, da je bilo fluorografiranih 98% prebivalcev sežanske občine starejših od 19 let.

Kaj pravijo drugod ...

DOLENJSKI LIST

SREDNJA KMETIJSKA ŠOLA NA GRMU

Letos v jeseni bo pričel pouk na srednji kmetijski šoli na Grmu v Novem mestu. Redni pouk bo trajal 4 leta, gojenci morajo imeti za vpis končano popolno osemletko, vendar se bodo lahko v šolo vpisali tudi gojenci, ki so končali kakšno zimsko kmetijsko šolo. Tudi gojenci nižjih kmetijskih šol na Radni pri Sevnici in na Mali Loki bodo lahko nadaljevali študij v tretjem letniku Srednje kmetijske šole na Grmu. Obiskovalcem nove srednje kmetijske šole bo v zaključnem spričevalu priznano zvanje kmetijskega tehnika.

GLAS GORENJSKE

TEDEN NAGELJNOV

KROPA: V tem lepem gorenjskem kraju je v teku »teden nageljnov«. K otvoritvi tega tedna je Turistično društvo v Kropi povabilo jeseniško Svobodo. Ta je priredila v soboto, 16. julija zvečer, v tamkajšnjem sindikalnem domu uspel kulturni večer pod naslovom »Izpod očaka Triglavca«. Obiskovalci so videli nad 200 barvnih diapozitivov, ki so prikazovali lepote gora in krajev naše Gorenjske. Program je dopolnjevala folklorna skupina z narodnimi pesmi ter moški in mešani pevski zbor.

Primorski vestnik

NOVI VAŠKI DOMOVI IN TELEVIZORJI

V številnih vaseh lendarvske občine gradijo letos vaške domove. Povsod prispevajo vaščani precej gradbenega materiala, ponekod pa so zbrali tudi denarna sredstva. Ker bodo ti domovi služili vsem vaškim organizacijam, je tudi občinska gasilska zveza v Lendarvi namenila skoraj vsa razpoložljiva sredstva za vaške domove. Skoraj povsod so si nove domove zamislili kot žarišča kulturno-prosvetnega in družabnega življenja.

SLOVENSKI JADRAN

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Brađakja. Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in klisje tiskarna CZP »Primorski tisk«

NA OSNOVNIH ŠOLAH OBČIN SEŽANA IN HRPELJE

Šolski uspehi - spričevalo učiteljev

Res si ne znam razložiti, zakaj vsaj nekatere šole ob zaključku šolskega leta ne objavljajo v našem časopisu vsaj krajših poročil o uspehih in neuspehih, o ovirah in težavah, o sodelovanju z množičnimi organizacijami, o delu šolskih odborov in o drugem. To bi gotovo zelo zanimalo večino naših bralcev.

Najboljši drugi, najslabši peti in šesti razredi

Napisal bi rad nekaj besed o učnih uspehih na osnovnih šolah občine Sežana, kjer je 23 šol in trije oddelki šole Dutovlje. Skupno število učencev je 2580. Z ozirom na člena 25 in 36 Zakona o osnovnem šolstvu, ki določata, da učenci praviloma napredujejo v naslednji razred, četudi imajo po dve oz. tri negativne ocene, naj najprej navedem število onih

Blišč in beda

(Zapisek na robu koprškega gostovanja Plesnega orkestra RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča)

Petnajst let je tega, ko je bil ustanovljen Plesni orkester Radia Ljubljana, najmanj deset let pa se ta orkester precej razpašno koplje v razpenjeni milnici fame, ki se začena z »najboljšim«, »renomiranim«, »evropskim« ... in tako naprej. Zadnji koprski nastop pa je v pičlih desetih minutah sesul to fantazmagorično arhitekturo in številnim obiskovalcem (ki jih je na trg pripeljala ta trmoglavna legenda!) odkril pogostno resnico: da je lahko tudi kvalliteta neke reči variabilna, če je nosilec (te kvalitete!) ne ohranja, če vase nima zaupanja in če je že napravil prvi korak na strmo in spolzko potko podcenjevanja občinstva.

Vse je bilo ob tem koncertu v Koprju nekako na svojem mestu (razen ozvočenja in prenosa Radia Koper!): dobra akustika, montažni oder, člani orkestra za svojimi lepimi pulci, svetli instrumenti, uglašeni klavir, konferancier Jože Lavrenčič s pripravljanim veznim tekstom in tudi golobje na cerkveni fasadi. Tudi dirigent Bojan Adamič in zvočni emblemi tega orkestra na začetku! Pa smo vendar že takoj spočetka občutili nelagodje in odsotnost vsakršnega kontakta z občinstvom, ki je iz navade, a precej hladno aplaudiralo in se vne-marno predajalo upanju, da bo naslednja točka boljša.

Teško je reči, kdo je konkretno kriv za neuspeh tega koprškega koncerta, ker bi v tem primeru lahko poiskali vsaj deset grešnih kozlov od zavoda »Primorske prireditve«, ki je morebiti pozabil na kakšno organizacijsko malenkost, pa do Radia Koper, ki je zagrešil tehnično napako slabega prenosa in ozvočenja. Toda kdo je zagrešil evidentno frigidnost v izvedbi Plesnega orkestra RTV Ljubljana, pomanjkanje poslušna za atmosfero, ki je nastala kot posledica te frigidnosti, za slab, neelastičen, presimetričen in suh zven (ne zvok!), za interpretacijsko naveličanost, ki je puhtela iz vsake izvajane note, za dolgočasje, ki se je kot megličasta fasada razpenjalo nad orkestrom in za vse tisto, kar je tik po koncertu sprožilo plaz razočaranega nelagodja? Zdi se, da je zdaj končno že dozorel trenutek, ko bi se uredništvo zabavne glasbe RTV Ljubljana lahko zamislilo nad »uspehom« tega (in verjetno še drugih) koncerta, skušali izbrskati vzroke in poiskati rešitev iz krize, kajti kriza to je. V najboljšem primeru! Kajti če krize ni, so na voljo še drugi razlogi, n. pr. frontalna odsotnost vljudnosti do občinstva, ki je v Koprju preseglu število 1500, malomarnost, podcenjevanje nekega »provincialnega terena« (usodna zmot!), pomanjkanje osebne prizadevnosti itd. itd. Seveda letijo vsi ti očitki prav tako v smeri dirigenta Bojana Adamiča, ki bi — kljub aktualni »pulski« angažiranosti za film! — lahko v lastnem interesu vložil več osebnega vpliva. Kajti tudi slava je minljiva.

M. L.

učencev, ki so brez negativnih ocen: takšnih učencev je 2128, ali 82,5 %, kar je zelo visok in tudi razveseljiv odstotek; onih, ki so napredovali z dvema ali tremi negativnimi ocenami pa je 322 ali 12,4 %, od teh pa je samo 6 učencev, ki imajo po tri negativne ocene. Zaradi slabih uspehov ni napredovalo v naslednji višji razred 122 učencev ali 4,7 %; največ takšnih nesrečnežev je v petih in šestih razredih. V petih razredih je od 410 učencev 33 učencev nesposobnih ali 8 %, v šestih razredih pa od 327 učencev 24 učencev ali 7,3 %. Najboljši uspeh (brez negativnih ocen) so dosegli učenci drugih razredov (91 %) in sledi jim prvošolci z 89,7 % uspehom. Iz statistike je razvidno, da je bila najhujša muka v sedmih razredih, kjer so dosegli le 70,4 % uspeh.

Približno enaka slika je na šolah občine Hrpelje; tu je 17 šol s 1144 učenci. Brez negativnih ocen je napredovalo v naslednje razrede 934 učencev ali 81,6 %, kar je tudi prav lep uspeh. Učencev z negativnimi ocenami je v občini Hrpelje 151 ali 13,4 %, dejansko bo torej napredovalo 1088 učencev ali 95,1 %. Razreda ni izdelalo 45 učencev ali pičle 4 %, enajstotica učencev pa ima popravni izpit. Tudi v tej občini prednjačijo po doseženem uspehu drugošolci z 90,9 % uspehom, njim pa sledijo tretješolci.

Z doseženimi rezultati na šolah obeh občin smemo biti letos prav zadovoljni.

Uspeh — sodelovanje učiteljev in staršev

Močno pa se mi vsiljuje ob tem dvoje vprašanj: ali se z odstotki doseženega uspeha dvignilo tudi znanje našega učenca in kako so naši šolniki dosegli tako lepe uspehe?

Najumestneje bi bilo, da bi na prvo vprašanje odgovorili šolniki. Moje osebno mnenje pa je, da sta marsikateri šolnik le zaveda oba prej navedena člena zakona in je namesto negativne ocene zapisal najnižjo pozitivno oceno ter se pri tem samemu sebi opravičeval, da itak učenec napreduje v naslednji razred. Menim, da je tak način ocenjevanja v bistvu zgrešen, zgrešen zaradi tega, ker nepravilna — v tem primeru pozitivna ocena — zavaja učenca in njegove starše, pa tudi širšo javnost, v zmotno prepričanje, da naši učenci dobro uspevajo.

Nekoliko lažji je odgovor na drugo vprašanje. Iz leta v leto ugotavljamo intenzivnejše delo po naših šolah in to večletno delo je prepojeno z ljubeznijo do dela in do otrok. Uspehi takšnega prizadevanja dela so zdaj že pred nami.

Toda učitelj ni edini činitelj, ki sodeluje pri uspehu, čeprav je glavni. Iz leta v leto ugotavljamo vedno večjo zavzetost in udeležbo staršev pri izobraževanju in vzgoji otrok. Vidni izraz tega je na roditeljskih sestankih, ki so vedno in povsod prav dobro obiskani; na teh sestankih prevladujejo sicer matere, toda v zadnjem času moramo ugotoviti, da so tudi očete vedno številnejši. In to tesno sodelovanje doma in šole je tudi zelo mnogo pripomoglo k boljšim uspehom.

Vloga šolskih odborov in patronatov

Drugi činitelj pri tem so šolski odbori, ki nimajo pri tem podcenjujoče vloge. Če so pred leti šolski odbori skrbeli v pretežni večini za materialna vprašanja šole (nabava drv, pleskanje učilnic i. dr.), zdaj to skrb polagoma usmerjajo tudi v vzgojne in izobraževalne probleme na šoli. Člani šolskih odborov so se pričeli zanimati — kar je razvidno iz sešnih zapisnikov — zakaj ta ali oni učenec slabo napreduje in kako bi mu pomagali, opozarjajo na slabo vedenje posameznih učencev izven šole, ugotavljajo slabe socialne razmere, zanimajo se za zdravstveno stanje idr.

V občini Sežana so v letošnjem letu prevzela patronate nad šolami nekateri podjetja in ustanove. Četudi je vsako napovedovanje zelo problematično, vendar smemo pričakovati, da bodo ti patronati imeli važno funkcijo v razvoju in rasti našega šolstva, kolikor bodo znali ustvariti tesno medsebojno povezavo. Učitelj že danes čuti, da ni več sam, ampak da ima v pomoč šolski odbor, da tudi množične organizacije razpravljajo o našem šolstvu in to mu daje moč in voljo do vedno uspešnejšega dela.

Učencev, ki so brez negativnih ocen: takšnih učencev je 2128, ali 82,5 %, kar je zelo visok in tudi razveseljiv odstotek; onih, ki so napredovali z dvema ali tremi negativnimi ocenami pa je 322 ali 12,4 %, od teh pa je samo 6 učencev, ki imajo po tri negativne ocene. Zaradi slabih uspehov ni napredovalo v naslednji višji razred 122 učencev ali 4,7 %; največ takšnih nesrečnežev je v petih in šestih razredih. V petih razredih je od 410 učencev 33 učencev nesposobnih ali 8 %, v šestih razredih pa od 327 učencev 24 učencev ali 7,3 %. Najboljši uspeh (brez negativnih ocen) so dosegli učenci drugih razredov (91 %) in sledi jim prvošolci z 89,7 % uspehom. Iz statistike je razvidno, da je bila najhujša muka v sedmih razredih, kjer so dosegli le 70,4 % uspeh.

Skrb občinskih ljudskih odborov

In zadnji činitelj po vrstnem redu, toda nikakor ne po dejavnosti, so naši občinski ljudski odbori, ki so podvojeno skrbeli za razvoj našega šolstva in s tem tudi za izboljšanje materialnega stanja učitelstva.

Če si ogledamo skrb občinskih ljudskih odborov za naše šolstvo v številnih, ki so v predračunih šol, tedaj ugotovimo naslednje: proračun za šolstvo v občini Sežana znaša v letu 1960 57.240.000 din. Na enega učenca odpade torej 22.196 din letno. V občini Hrpelje znaša proračun za šolstvo din 24.019 ali na enega učenca 20.966. Kot gospodarstveniki se moramo vprašati: ali je ta denar dobro naložen? Letos smemo to potrditi z mirno vestjo in z globokim prepričanjem ter z željo, da bi bilo tako tudi v prihodnjih letih! — jaz —

ZENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ OTROK IN DRUŽINA ★

NAŠ RAZGOVOR V JUBILEJNEM LETU

Ah, da, tovarišica Pavla

Če boste v izolski bolnišnici vprašali po tovarišici Pakiževi, se vam bo zgodilo kot meni:

— Oprostite, ampak tovarišice s tem priimkom ni pri nas, je prepričljivo dejal vratar.

— Pa saj to je vendar vaša fizioterapevtka, ugovarjam začudeno in se spomnim razgovora z znanci, ki so vedeli povedati, da je prav po zaslugi fizioterapije popolnoma uspela rehabilitacija najtežjih primerov, ki bi se pred leti veljali za brezupne...

Fizioterapevtka Pavla iz Izole

ZABAVNI ORKESTER RADIA BEOGRAD PRVI V EVROPI. Na francoski modri obali je bil pred kratkim I. festival evropskih zabavnih orkestrorov in ansamblov, na katerem je sodelovalo 14 evropskih držav. Evropsko prvenstvo in častni naslov najboljšega jazz-orkestra Evrope je dosegel na festivalu orkester Radia Beograd pod vodstvom Borislava Simića. Takoj po zaključku festivala so beogradski orkester povabili na gostovanje po Italiji, Zahodni Nemčiji in Franciji.

FILMSKI SEMINAR V KOPRU. Ze drugo leto prireja Zveza svobod v Koprju vrsto seminarjev za ljudskoprosvetne delavce. Letos so se seminarji začeli 26. junija in so se v njih zvrstili režiserji, predstavniki in tajniki občinskih svetov Svobod, zadnji seminar pa bo od 31. julija do 7. avgusta, in sicer za voditelje filmskih sekcij in klubov. Udeleženci seminarja se bodo spoznali z najpomembnejšimi poglavji iz filmske zgodovine in teorije, spoznali bodo osnovne oblike dela v filmskih klubih, ki postajajo najpomembnejša žarišča ljudskoprosvetnega dela.

BEVKOVA DOMAČIJA — PRVA KNJIGA DOLENJSKE ZALOŽBE. Nova Dolenjska založba, ki jo je ustanovil OLO Novo mesto, da bi podpirala kulturno rast in splošni napredek svoje ožje domovine, je izdala kot prvo knjigo »Domačijo« Franceta Bevka. Motiv je značilna zgodba tolimskega kmeta iz časa fašizma in gospodarske krize ter je umetniško pričevanje o življenju naših ljudi v primorskih krajih. Založba ima v programu še druge leposlovne in poučne knjige, v glavnem take, ki posebej zadevajo Dolenjsko. Bevkovo »Domačijo« je izdala založba v počastitev bližnje pisateljice 70-letnice.

PRVA FAKULTETA V ČRNI GORI. V jeseni bodo odprli v Titogradu ekonomsko fakulteto. To bo prva visoka inštitucija za izobraževanje kadrov v Črni gori. Predvidevajo, da bodo do leta 1962 odprli še dve fakulteti.

Naši filmi

Po lepo uspelem filmu »Vlak brez voznega reda« se je režiser Veljko Bulajić posvetil režiji filma VOJNA. Scenarij je napisal sloviti italijanski scenarist Cesare Zavattini, dolgoletni sodelavec Vittoria de Sica. Film je pretresljiv protest proti oboroževanju in grožnjam z atomskim orožjem. Glavno moško vlogo je režiser zaupal mlademu Tončiju Vrdoljaku (na sliki zadnji na desni), žensko pa poljski igralki Boženi Krzisanovski (poleg Vrdoljaka). V ostalih vlogah nastopajo številni jugoslovanski filmski igralci. Film »Vojna« predvajajo na letošnjem puljskem filmskem festivalu te dni in ga imenujejo med favoriti za prve nagrade ob Kavčičevi »Akciji« in Stigličevem »Devetem krogu«

ki je svojega 6-letnega sinčka vodila redno vsak dan k nam, tako da se je deček po štirih mesecih zdravljenja poslovil od nas popolnoma zdrav.

— Lepo od vas, da ste se zglasili tudi pri tovarišici Pavli, nam je dejala znanka v veži bolnišnice — in napišite, da smo ji predvsem mi, ki nam zanesljivo vrača zdravje, neizmerno hvaležni. (bb)

»SLOVENSKI JADRAN« v vsako hišo Slovenskega Primorja

Ob bogatih in štrkih krilih nam letošnja moda, da pač ustreže manj zahtevnim in skromnim, kaže tudi preproste obleke, v kroju nekoliko podobne predtanskim vrcem, le da jih obvezno nosimo s pasom.

Razpisi

Na podlagi Temeljnega zakona o štipendijah (Uradni list FLRJ št. 32/55) ter Odredbe o višini štipendij (Uradni list FLRJ št. 22/58) in člena 6 Pravilnika sklada za štipendije KOMUNALNE BANKE KOPER razpisujemo naslednje

ŠTIPENDIJE

za šolsko leto 1960/1961 za naslednje poslovne enote:

1. KOMUNALNE BANKE KOPER — 3 štipendije za dijake EKONOMSKE SREDNJE SOLE
  - 2 štipendiji za študij na VIŠJI KOMERCIALNI ŠOLI — BANCNI ODDELEK — v Mariboru
  2. Komunalna banka Koper — POKROVNICA PIRAN — 3 štipendije za dijake EKONOMSKE SREDNJE SOLE
  3. Komunalna banka Koper — POKROVNICA PIRAN — 2 štipendiji za dijake EKONOMSKE SREDNJE SOLE
  4. Komunalna banka Koper — POKROVNICA POSTOJNA — 3 štipendije za dijake EKONOMSKE SREDNJE SOLE
  - 1 štipendijo za študij na PRAVNI FAKULTETI v Ljubljani
  5. Komunalna banka Koper — POKROVNICA SEZANA — 1 štipendijo za dijake EKONOMSKE SREDNJE SOLE
- Prednost pri razpisu imajo otroci padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, socialno ogroženi, PREDVSEM iz krajev sedeža zgoraj navedenih poslovnih enot, za štipendije na Višji komercialni šoli v Mariboru pa imajo prednost uslužbenci banke.
- Višino štipendije bo komisija določila po Odredbi o višini štipendij, izplačevanje pa se bo vršilo mesečno vnaprej preko šole oziroma fakultete.
- Prosilci morajo vložiti prošnje pri Komunalni banki Koper do 15. avgusta 1960. K prošnjam je priložiti naslednje dokumente:
1. podroben življenjepis
  2. zadnje šolsko spričevalo ter potrdilo o prijavi oziroma vpisu na odgovarjajočo šolo oziroma fakulteto
  3. zdravniško spričevalo
  4. potrdilo o premoženjskem stanju prasilca in njegovih staršev
  5. potrdilo podjetja, ustanove, zavoda, v katerem sta zaposlena roditelja, glede višine plače in otroškega dodatka
  6. otroci padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja naj predložijo priporočilo ZB
  7. mnenje osnovne organizacije SZDL oziroma LMS o prasilcu in njegovi družini.

Komisija za štipendije Komunalne banke Koper

OBVESTILO

Uprava bolnišnice za kostno TBC v Valdoltri javlja, da so obiski bolnikov, sprejemi in ambulantni pregledi spet dovoljeni. Še nadalje pa je strogo prepovedano prinašati bolnikom kakršnokoli hrano.

Uprava bolnišnice

BALET NA VODI V PORTOROŽU

Turistično lepševalno društvo Portorož je povabilo članice skupine Neptun iz Osnabrücha iz Zahodne Nemčije na dvodnevno gostovanje v Portorož. Plesna revija, na kateri bo nastopilo 27 plavalk s posebnim programom, bo ob novem pomolu v Portorožu v petek in soboto, 29. in 30. julija ob 20,30.

Avtoturistično podjetje Slavnik bo organiziralo dodatne povratne avtobusne zveze na to prireditve iz Koprja in drugih krajev.

DIJAKI, POZOR!

Občinski ljudski odbor Piran razpisuje tri štipendije za finančni oddelek višje upravne šole in ekonomske srednje šole v Ljubljani.

Informacije v oddelku za finance ObLO Piran.

4 MOŠKE VAJENCE V UK:

- za kovinsko stroko,
- tekstilno stroko,
- drogerijsko stroko
- in električni material

sprejme Trgovsko podjetje »JADRO« PIRAN. Po novem odloku Trgovinske zbornice LRS traja učna doba samo 2 leti. Stanovanje preskrbljeno. Pismene ponudbe na naslov.

Komisija za uslužbenske zadeve ObLO Koper razpisuje naslednja delovna mesta:

1. upravnika Otroškega vrta v Kopru,
2. tajnico na Osnovni šoli »Pinko Tomažič« v Kopru,
3. dve pisarniški moči v upravi ObLO Koper.

Pogoji:

- a) za delovno mesto pod 1. srednja strokovna izobrazba, po možnosti vzgojitelj ali učitelj,
- b) za delovno mesto pod 2. srednja strokovna izobrazba in znanje strojepisja,
- c) za delovni mesti pod 3. dvoletna administrativna šola ali srednja strokovna izobrazba in znanje strojepisja,

Pravilno kolkovane prošnje z opisom dosežanj službovanja ter kratkim življenjepisom predložite Komisiji za uslužbenske zadeve ObLO Koper v 15 dneh po objavi razpisa.

Upravni odbor Sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Piran, sedež Portorož, na podlagi sklepa I. seje dne 15. 7. 1960 razpisuje

natečaj

ZA DIREKTORJA SKLADA

Pogoji: višja strokovna izobrazba — komercialist ali ekonomist s 5-letno prakso, ali srednja strokovna izobrazba — komercialist ali ekonomist z desetletno prakso. Ponudbe naj interese pošljejo na naslov: Sklad za zidanje stanovanjskih hiš občine Piran, pošta Portorož, najkasneje do 10. avgusta 1960

Na temelju določil 33., 36. in 37. člena Zakona o javnih uslužbenih (Uradni list FLRJ 53/57) objavlja razpisna komisija Komunalne banke Koper

RAZPIS

PROSTEGA DELOVNEGA MESTA PRI KOMUNALNI BANKI KOPER, in sicer:

MESTO POMOŽNEGA REFERENTA TAJNISTVA — strojepiske.

Pogoji: Administrativna srednja šola z najmanj 5 let službe, od teh 2 leti bančne, znanje strojepisja in stenografije ter znanje bančne in splošne korespondence.

Prijave za ta razpis je dostaviti Komunalni banki Koper v 15 dneh po objavi.

Mali oglasi

DVOSOBNO komfortno stanovanje v središču Portoroža zamejnjam za stanovanje kjerkoli ob obali. Ponudbe pod Portorož, poštni predal 32.

REZACA — VARILCA sprejmemo. Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. Nastop službe takoj. Trgovsko podjetje »Surovina« Ilirska Bistrica.

PRODAM ŠPORTNI ČOLN za 2 do 4 osebe. Informacije pri vrtarju podjetja »Slavnik« Koper.

PRODAM HLADILNIK HIMO v zelo dobrem stanju najboljšemu ponudniku. Naslov v upravi Slovenskega Jadrana.

PRODAM KOMPLETNI POSTELJI z omaro, tudi na ček. Majdič, Repičeva 2, Koper.

NEOPREMLJENO SOBO v Kopru ali Izoli išče bančna uslužbenka. Ponudbe poslati na naslov Silva Kavčič, Narodna banka Koper.

OB PRIHODU V TRST ne pozabite obiskati dobro znano trgovino Casa DELL'IMPERMEABILE V ULICI S. NICOLÒ 22. V njej dobite največjo izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, dežnih plaščev, vse vrste vetrnih jopičev, bund, dežnikov itd. po najnižjih cenah. Zagotavljamo, da boste zadovoljni z nakupom v naši trgovini. Kdor dostavi odrezek tega oglasa, dobi poseben popust.

RAZPIS

Upravni odbor Vzgojnega zavoda Elvire Vatovec v Portorožu razpisuje delovno mesto otroške negovalke-bolničarke. Pogoji: dovršena bolničarska šola, po možnosti praksa in pogoji, da stanuje v zavodu. Nastop službe 1. septembra 1960.

DA BOMO VEDELI o prevozih ljudi s čolni

V zadnjem času je mnogo lastnikov čolnov povprašajo luške urade v Kopru, Izoli in Piranu glede dovoljenj o prevozu letoviščarjev in zato posredujemo nekaj navodil.

Kdor želi proti plačilu prevažati ljudi s čolni, mora imeti obrtno dovoljenje, ki ga izda pristojni občinski ljudski odbor osebam, starejšim od 18 let. Na osnovi tega dovoljenja izda luški urad spričevalo o plovni sposobnosti njegovega čolna, motornega ali na vesla, ki oceni, če je čoln plovno sposoben za prevoz ljudi in blaga v naših pristaniščih. Prosilec takšnega spričevala mora plačati takso v kolkah po Zakonu o administrativnih takсах (Ur. l. FLRJ št. 28, z dne 15. 7. 1950).

Po pregledu čolna določi luški urad tudi število oseb, ki se sme vkrcati za eno vožnjo. Veljavnost tega spričevala je največ leto dni.

Ko čolnar prevažajo ljudi, mora imeti pri sebi listino o vpisu čolna v register čolnov, spričevalo o sposobnosti čolna in obrtno dovoljenje. Čolnar ne sme vkrcati več oseb ali tovara, kot je dovoljeno, niti se ne sme približati ladjam, katerim ni pomorska oblast dovolila svoboden promet. Lastniki čolnov so dolžni obvezno zavarovati vse potnike pri DOZ, podružnica Piran, in nuditi pomoč, če bi bili potniki v življenjski nevarnosti.

Podrobnejša pojasnila glede opreme čolna, preklica ali podaljšanja dovoljenja za prevoz s čolni itd. so na razpolago v luških uradih v Kopru, Izoli in Piranu.

Kino

PORTOROŽ, Ljudski dom in Letni kino: 29. julija francoski film LJUDJE BREZ POMENA; 30. julija italijansko-ameriški film OKNO V LUNA PARK; 31. julija ameriški barvni cinemascope film PIKNIK; 1., 2. avgusta francoski film VELIKO PRICAKOVANJE; 3. avgusta ameriški barvni film DIVJA LETJA; 4. avgusta argentinski film DVOJE BREZ SONCA.

PIRAN, 29. julija ameriški barvni cinemascope film PIKNIK, Letni kino: italijansko-ameriški film OKNO V LUNA PARK; 30. julija »Garibaldi«: francoski film VELIKO PRICAKOVANJE, Letni kino: ameriški barvni cinemascope film PIKNIK; 31. julija »Garibaldi«: italijanski barvni cinemascope film PEPEL V MESTU; Letni kino: francoski film VELIKO PRICAKOVANJE; 1. avgusta »Garibaldi«: italijanski barvni film PEKEL V MESTU, Letni kino: PEKEL V MESTU; 2. avgusta »Garibaldi«: francoski film VELIKO PRICAKOVANJE; Letni kino: argentinski film DVOJE BREZ SONCA; 3. avgusta »Garibaldi«: argentinski film DVOJE BREZ SONCA, Letni kino: ameriški barvni film DIVJA LETJA; 4. avgusta »Garibaldi«: ameriški barvni film DIVJA LETJA; Letni kino: jugoslovanski film TRI CESTINE SONCA.

KOPER, Letni kino »Vojko«: 29., 30. in 31. julija jugoslovansko-italijanski barvni cinemascope film DUBROVSKI (Maščevalec).

SKOFIJE: 30. julija ameriški barvni film TRIJE NASILNEŽI; 31. julija jugoslovanski film RAZPOKA RAJA.

SMARJE: 30. julija jugoslovanski film RAZPOKA RAJA; 31. julija ameriški barvni vista-vision film TRIJE NASILNEŽI.

IZOLA, kino »Zvezda«: 29. julija francoski film MODERNA DEVIČKA, 30., 31. julija jugoslovanski film NOCI IN JUTRA.

SEZANA, kino »DPD Svoboda«: 29. julija italijanski film IZZIV; 30., 31. julija italijanski film RIM-LJANKA; 2., 3. avgusta ruski film KRIZARKA VARJAK; 4. avgusta francoski film ZAKON JE ZAKON.

PIVKA, 30., 31. avstrijski film HUDICEV KROG; 3., 4. avgusta jugoslovanski film DEKLICA IN HRAT.

PRESTRANEK: 31. julija ameriški barvni film BOSONOGA GROFICA. POSTOJNA: 29., 30. in 31. julija italijanski barvni vista-vision film DOKTOR BREZ DELA; 2., 3. julija ameriški vista-vision film TETOVIRANA ROZA.

KOMBINAT KONZERVNE INDUSTRIJE Delamaris

IZOLA

Barba Vane pravi...

Gotovo ste že imeli kdaj občutek, da vas pri petah zmrazi in pri vrhu las oblije vročina. In za to niti ni potrebno tako muhasto vreme, kot ga imamo te dni, ampak je dovolj, da te strmo pogleda oko postave in ti pomigne s prstom: »Z menojo!« Dragec moj, lahko si nedolžen kot prvošolska ljubez, vendar te čudno zaščeta pri srcu (pa ne bolhal!).

Tako nekako se mi je godilo, ko sva šla oni dan z Juco v Trst. Nadobuden mlad carinik naju je poslal na osebno preiskavo. Juca se je začudeno zazijala vanj z odprtimi usti in jih ni mogla še dolgo zapreti. Ko pa je prišla do sape, se je usul iz nje potok užaljenosti, ker ji ne zaupajo in menijo, da se ukvarja s kontrabandom. Priznam, da tudi meni ni bilo prijetno, čeprav sem bil čist, da bi me lahko pregledali z rentgenskim aparatom.

Pa sem pobral tistega črnolasega fanta s sila resnim in uradnim obrazom, ki ga sicer poznam privatno kot prijetno zgovornega in prijaznega, ko se srečava v »Stari kavarni« pri črnem kofetu: »Psiholog pa nisi, sinko, če misliš, da se bo šel Vane mazat s kontrabandom!« Pa ni bil v zadregi: »Mi doživimo marsikaj, cesar se ti še v sanjah ne bi domislil, dragi moj Vane!« In ker sva bila spet prijatelja, mi je našel nekaj najlepših primerov. To so bile poslastice za bogove, kot so rekli stari Rimljani in verjeme, da sem se v srcu kar za

glavo prijemal od smeha in ogorčenosti.

Ne morem si kaj, da ne bi še vas, dragi bralci, razveselil in vam jih povedal, čeprav se bodo morda moji dopisniki razburjali, ker ne bodo prišli vsi na vrsto in bom pustil nekatere čakati do drugega tedna.

Cez vse mi je bila všeč tista o uglednem, akademsko izobraženem mladeniču iz Koprja, pri katerem je bistro carinikovo oko opazilo pod srajco nekaj nenavadnega. Poklical ga je na osebno preiskavo in iz majhne sobice je bilo kmalu zaslišati smeh, da je vsa carina drla skupaj. Resni obrazi carinikov, ki so sicer ob takih primerih kaj črni in strogi, se zdaj niso mogli upirati skušnjavi smeha: pred njimi je stal lep, visokorasel mladenič s kapo na glavi, na sebi pa je imel moderno žensko kombinežo s širokimi belimi čipkami, izpod katerih so gledale črno-kosmate noge. Pod to kombinežo je bila še ena in še ena. V žepih sukničja — stvari morajo biti pač kompletne — so bile nežnobarvne, s čipkami obrobene ženske hlačke. Ha-ha-ha, ni da bi govoril naprej!

Še Jucin užaljeni obraz se je malce zjasnil, čeprav je še skušala gledati ježno. Zgodbice pa so se vrstile: o večjih vsotah dinarjev, ki so skriti včasih prav na delikatnih delih človeškega telesa, o najlonkah, ki najdejo vse kotičke v avtomobilih, celo stolpampe, ali pa odebelijo sicer vit-

ki ženski pas, o urah, rutah in šalih, ki so med najbolj priljubljenimi izvoznimi artikli za Kranjsko in Stajersko. Zelo všeč mi je bila tudi tista o dveh pupah s kratkimi in zelo širokimi krili: ena je šla v Trst in se je pred cariniki preveč koketno zasukala, da se je krilce dvignilo in razkrilo na notranji strani navešene zavoje cigaret, kot bi bilo novoletna jelka; druga pa se je vračala iz Trsta in se je previdno pozibavala v moderni krmolinii, kot nekoč njena prapraprababica. Na preiskavi se je izkazalo, da to hipermoderno linijo povzročajo 60 svilenih rut, ki so tvorile imenitno spodnje krilo. In še in še. »Pej, naj bo,« je rekla Juca, »saj ne rečem, da ni takih, toda smo tudi pošteni. Zdaj pa je dovolj tega, Vane, sicer bova zamudila korjero.«

V Trstu pa so naju čakale nove težave. Dinarje so tako slabo menjali, da so vsi jucin nčrti padli v vodo. »Proč jih pa že ne bom metala,« je robantila, zmašila denar nazaj v boršo in s prvo korjero sva jo mahnila domov. Kar bal sem se, da se bo hudo urnik razil na meji, če ji bo kdo kaj rekel, zato sem se hitro umesal: »Ne neseva ničesar, ker slabo merjajo!« Znanec je skomignil z rameni in molče pokazal na številne zavoje: midva z Juco sva bila edina, ki sva se vračala prazna.

Tega pa še ne zapopadem dobro in moram premisliti: ali se res splača? Juca trdi, da ne, toda ni, da bi človek verjel ženski kar na besedo.

Globoko premišljujoče pozdrave!
Vaš Vane

ODBOJKA

II. republiško pokalno prvenstvo

Republiško pokalno prvenstvo v odbojki za člane je bilo v Izoli 21. in 22. julija.

Tekmovanja so potekala v najlepšem redu po zaslugi odlične organizacije in lepega vremena. Igrišča so bila vzorno pripravljena, ozvočena, za želje gledalce in igralce pa je bil postavljen biffe. Igralce je le malenkost motil jurtanji veter 22. julija, ki pa je kmalu nehal pihati.

Iz otvoritvenih besed zveznega sodnika in predsednika zbora sodnikov tov. Thalerja je bilo razvidno, da je to prvenstvo po udeležbi največje po osvoboditvi in odlično organizirano.

Tekmovanja se je udeležilo 8 ekip od 11 prijavljenih, in sicer: OK Poštar Ljubljana, OK Jesenice, TVD Partizan Mežica, TVD Partizan Novo mesto, OK Kamnik, OK Črnuče, TVD Partizan Jelšane in TVD Partizan Izola. Iz neznanih vzrokov se tekmovalci niso udeležili ekipe OK Branik, OK Fužinar in TVD Partizan Koper, čeprav so se za tekmovalce prijavili.

Tekmovanja so se pričela 21. 7. ob 16. uri. Ker so ekipo Kopra pričakovali do zadnjega trenutka, so jo tudi izžrebali. Zrebr je določil Koper v tretjo skupino. Neprijeten je bil pogled ob pričetku tekmovalca, ko so sodnik, pomožni sodnik in zapisnikar zavzeli svoja mesta. Ob živihu sodnika je vsakokratni nasprotnik Kopra pozdravil odsonotno ekipo in čakal 15 minut, nakar je bila tekma registrirana s 3:0 p.f. Komisija za odbojko pa je kljub temu morala tudi za te tekme plačati sodniško takso 660.— din od tekme. Zaradi tega je odsotnost koprške ekipe neopravičljiva,

razen tega pa so tudi potni stroški od Kopra do Izole nizki.

Lep je bil pogled ob otvoritvi na postrojene ekipe in na poznejša tekmovalca, saj so tekmovali na 3. igriščih hkrati.

Rezultati prvega dne: I. skupina: Novo mesto : Jelšane 3:0, Novo mesto : Poštar 0:3, Jelšane : Poštar 0:3.

V tej skupini je bila izredno borbena tekma med Poštajem in Novim mestom, kjer je vsakdo pričakoval zmago Novega mesta.

II. skupina: Mežica : Izola 3:0, Mežica : Črnuče 3:1, Črnuče : Izola 3:1.

III. skupina: Jesenice : Kamnik 3:1, Jesenice : Koper 3:0, Kamnik : Koper 3:0.

Najlepša tekma turnirja je bila tekma med Jesenicami in Kamnikom, ki je privabila precej gledalcev, ki so navdušeno pozdravili vsako lepo akcijo obeh nasprotnikov. Po tej tekmi je vse kazalo, da bo prvenstvo osvojila ekipa iz Jesenic, ki je spomladanski prvak republiške lige. Naslednji dan so tekmovali ekipe med seboj, z oz. na osvojena mesta prejšnjega dne.

Rezultati: I. skupina (1. do 3. mesto): Poštar : Mežica 3:0, Poštar : Jesenice 3:0, Mežica : Jesenice 1:3.

II. skupina (4. do 6. mesto): Novo mesto : Kamnik 3:0, Kamnik : Črnuče 3:0, Novo mesto : Črnuče 3:1.

III. skupina (7. do 9. mesto): Jelšane : Koper 3:0, Jelšane : Izola 0:3, Koper : Izola 0:3.

Končni vrstni red: prvo mesto je nepričakovano in brez izgubljenega seta osvojila ekipa Poštara iz Ljubljane, sledijo Jesenice, Mežica, Novo mesto, Kamnik, Črnuče, Izola, Jelšane in Koper.

Zmagovalec je prejel plaketo OZ Slovenije in pokal Komisije za odbojko pri Okrajni zvezi za telesno vzgojo. Razen tega so vsi udeleženci prejeli lepe spominske plakete — darilo TVD Partizan Izola.

Za domača moštva je bil turnir koristna prireditev, po kateri pričakujemo širši razmah odbojke v našem okraju. — db —

Ob zaključku priprav slovenske mladinske strelske reprezentance za državno prvenstvo, ki bo v Skopju, je občinski strelski odbor v Postojni zaželel tekmovalcem kar največ uspehov. V teh pripravah je bil najboljši mladinec Janez Otrin iz Kranja in med mladinkami Majda Zelj iz Celja, ki jo vidite na naši sliki, ko ji čestita predsednik občinskega strelskega odbora

KOLESARSTVO

Mednarodna dirka Ljubljana - Ilirska Bistrica - Ljubljana

V soboto so si lahko ljubitelji kolesarskega športa v koprskem okraju ogledali zanimiv dogodek. Na cesti med Ljubljano in Ilirsko Bistrico so se pomerili najboljši jugoslovanski dirkači in gostje iz Švice, Madžarske, Avstrije, Vzhodne Nemčije. To je bila že šesta tradicionalna mednarodna kolesarska dirka aglinega ljubljanskega kolesarskega kluba Roga.

Čeprav so vozili ob zelo slabem vremenu, je bila vso progo trda borba za zmago. Do Postojne se je formirala vodilna grupa, v kateri so bili Zirovnik, Levčič, Valčič, Avstrijec Reiner in Vzhodni Nemeč Schubert. Le-tem sta se pozneje pridružila Boltežar (Odred) in Avstrijec Mascha, v Ilirski Bistrici pa še Avstrijca Damen in Inthaler. Ta skupina je potem pospešila vožnjo in še povečala prednost do Postojne. Mnogi so mislili, da je dirka odločena in da bo zmagovalec izšel iz vodilne skupine. Toda na splošno presenečenje sta pri Planini dohitela ubežnik Nizozemca Beckers in Harrings. Zdaj se je šele začela prava borba za zmago. Vsak trenutek je hotel kdo pobegniti, pa spet so ga ostali ujeli. Tako je privzela vsa skupina v enakem času na cilj. Zmagal je Nizozemec Beckers, drugi je bil Jugoslovian Valčič, za njim pa je še 12 tekmovalcev z enakim časom. Med moštvi je zmagal avstrijski Union.

Kljub uspehom šele na pol poti

Razgovor z Aleksandrom Lukežem

Te dni je prešlo naše uredništvo več vprašanj v zvezi z jadranjem. Bralce zanimajo podrobnosti z nedavnega mladinskega evropskega prvenstva jadrnic klase Snipe, ali so Fafangela že določili za olimpiado v Neaplju in kakšne so nadaljnje perspektive v tej športni panogi na slovenski obali. Urednik naše športne rubrike je s tem v zvezi navezal kratek razgovor z nacionalnim sekretarjem Jugoslavije SCIRA Aleksandrom Lukežem.

Čeprav je mladinec Čok zasedel osmo mesto v Evropi, menijo nekateri, da bi se lahko še precej bolje odrezal, če bi prišli spočiti v Francijo in če bi imel lasten kvalitetni objekt. Ali menite, da bi se lahko izognil raznim nevšečnostim, ki so vplivale na končno uvrstitev našega predstavnika?

Evropsko mladinsko prvenstvo v jadrnanju za klase Snipe bi moralo biti v Sviči, pozneje pa so se sporazumeli za Francijo. 20. junija sem prejel povabilo nacionalnega sekretarja francoskega SCIRA, naj pošlje Jugoslavija svojega predstavnika v Lacanau, kjer bo 13., 14. in 15. julija evropsko prvenstvo. Takoj sem obvestil Brodarsko zvezo Jugoslavije, ki me je tudi pooblastila, naj sestavim ekipo. Odločil sem se za člana Slovenske flote Zlatana Čoka in Hrvoja Jurca (Jadro, Koper) in za Antona Grega (Reška flota). Ker je bil Rečan zaseden z drugim tekmovalcem, sem se odločil za zastopnika slovenske flote.

V zvezi s potovanjem smo imeli vrsto težav. Predvsem naj omenim, da se nisimo mogli odločiti za lastno jadrnico, ker so za 26. julij predvideli državno prvenstvo v klasi Snipe in ne bi jadrnice pravočasno dobili nazaj iz Francije. Zato sem zaprosil francosko SCIRE, če bi nam posodila jadrnico. Dobil sem ljubezniv odgovor, žal šele 6 dni pred tekmovalcem. Tako smo morali v naglici urejati potne dokumente in odpotovati šele v nedeljo zvečer. To je torej vzrok, da smo prispeli na atlantsko obalo šele tik pred začetkom tekmovalca. Vse težave bi seveda odpadle, če bi imeli pri nas dovolj kvalitetnih jadrnic Snipe.

Torej so plovni objekti še zmeraj osnovni problem? Vsekakor. Razpolagamo z vrsto odličnih tekmovalcev, z objekti pa smo zelo na tesnem, zlasti v klasi Snipe. Dokaz kvalitete naših tekmovalcev je prav letošnje leto, ko so naši tekmovalci (zlasti Fafangel in Ninčević) tekmovali s primernimi objekti in se povzpeli med evropsko jadrnalno elito. Tudi Zlatan Čok je potrdil svojo kvaliteto. Ko se je privadil francoske jadrnice, je v šesti regati celo zmagal.

Mnogi naši bralci nas sprašujejo, kdaj bo padla odločitev glede našega predstavnika na olimpiadi. Fafangel in njegov flikist Kosmina sta že prejela poziv, naj uredita dokumente za potovanje v Italijo. Tekmovalna komisija pa še ni sprejela dokončnega sklepa, kdo bo nastopil. Zdaj je namreč v Splitu še eno izbrano tekmovalce, nato pa bodo določili tekmovalca. V vsakem primeru pa bosta odpotovala v Neapelj Fafangel in Ninčević, saj brez rezerve na tako zahtevnem tekmovalcu ne gre. Lahko upamo, da nas bosta častno zastopala, saj so bile priprave res temeljite.

In kakšne so bližnje perspektive za nadaljnji razvoj jadrnanja na slovenski obali?

Kljub izrednim letošnjim uspehom smo šele na pol poti. Mi bi želeli, da bi večjemu številu naših tekmovalcev omogočili nastope na kvalitetnih tekmovaljih, toda žal nimamo objektov. Res si sicer ne smemo delati iluzij o naglem razvoju tega športa, ker so objekti zelo dragi in se moramo za sredstva trdo boriti. Toda prav zadnji uspehi nas postavljajo v položaj, da lahko upravičeno zahtevamo več pomoči. Zdaj bi potrebovali vsaj eno kvalitetno jadrnico klase Snipe, morali pa bomo razmislili tudi o nabavi drugih klas jadrnic. Pri tem naj omenim zlasti klaso Kadet, za katero je med mladino veliko zanimanje.

KOPRSKI ŠAHISTI SE UVELJAVLJAJO

Pravkar se je zaključil v Novem mestu »filtrski« turnir za vstop v finale slovenskega šahovskega prvenstva. Prvo mesto so osvojili Hočevar, Guzel in Škerlj z osmimi točkami. Prvak koprškega okraja Sivec deli četrto in peto mesto z mojstrom Lešnikom (Jesenice) s sedmimi točkami. Sivec ima možnosti za udeležbo na republiškem prvenstvu. Slabše pa se je odrezal drugi predstavnik koprškega okraja Mišura, ki je zasedel dvanajsto mesto s štirim točkami.

Zastopniki koprškega okraja so se udeležili tudi republiškega mladinskega prvenstva v Celju. Kovač je zasedel tretje mesto, Jereb pa deli šesto mesto.

Radio KOPER

SOBOTA, 30. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Pripravimo silose — 13.45 Domači odmevi — 14.30 Primorski tednik — 14.45 15 minut z orkestrom Arturo Mantovani — 15.30 Kar hočete... (pisan spored ritmov in popevk).

NEDELJA, 31. julija: 8.00 Domače novice — 8.05 Kmetijska oddaja: Vinogradniška-sadljarska šola v Sempetru, Zelenjava za izvoz kmetijske zadruge Bertoki in Izola, Izkušnje drugih — 8.30 Za dobro jutro vam bodo zapeli in zaigrali... 9.00 Nedeljska reportaža: Vabimo vas na izlet v Soško dolino — 9.15 Zabavni zvoki — 9.45 Pojo domači pevci zabavne glasbe: Bety Jurkovič, Stjepan Stanič, Jelka Cvetežar in Majda Sepe — 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.10 Poje Ljubljanski oktet — 15.30 Igrajo veliki revijski orkestri.

PONEDELJEK, 1. avgusta: 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 V ritmih z malimi ansambli — 14.00 S popevkami doma in na tujem — 14.30 Sportni pregled — 14.40 Iz albuma priljubljenih melodij — 15.30 Koroske narodne pesmi.

TOREK, 2. avgusta: 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Odlomki iz oper — 14.30 Mladi mladim na počitnicah (Mladinski zbor iz Nove Gorice) — 14.50 Glasbena medigra — 15.30 Melodije iz filmov.

SREDA, 3. avgusta: 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Claude Gordon s svojim orkestrom — 14.00 Iz operetnega sveta — 14.30 Kulturni zapisnik — 14.40 Igra harmonikarski orkester »Kajuh« — 15.30 20 minut z domačimi pevci — 15.50 Orgle v ritmu.

ČETRTEK, 4. avgusta: 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Melodije iz filma »Ljubavni sen« — 14.00 Glasba po željah — 15.30 Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev.

PETEK, 5. avgusta: 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Domače aktualnosti: Gospodarstvo goriškega okraja v prvem polletju — 14.40 Poje zbor RTV Zagreb pod vodstvom Borivoje Simiča in Sergija Rainisa — 15.30 Od melodije do melodije z orkestri: Arturo Mantovani, Ray Martin in Frank Chacksfield.

SOBOTA, 6. avgusta: 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Domači odmevi — 14.30 Primorski tednik — 14.45 Norie Paramor s svojim orkestrom — 15.30 Kar hočete... pisani spored ritmov in popevk.

Kljub zmagi nad Nafto slovo od lige

V nedeljo je bila v Sežani povratna kvalifikacijska tekma za vstop v slovensko consko ligo med domačim Taborom in lendavsko Nafto. Domačini so zasluzeno zmagali s 4:2 (2:1). Ker je Nafta zmagala v prvem srečanju z 9:1, si je torej priborila pravico uvrstitve v slovensko consko ligo. Seveda to le v primeru, če bo Branik premagal Karlovac z najmanj tremi goli razlike.

Čeprav zaradi visokega poraza v Lendavi domačini niso imeli kaj dosti upanja, je bilo za tekmo precej zanimanje. Tabor je bil skoraj vso tekmo v premoči. Vodiini gol je dosegel v osmi minuti po Rešeti, v šestnajsti minuti pa je Vukomanovič povišal na 2:0. Gostje so znižali izid v 35. minuti zaradi napake domačega vratarja. Tabor je bil v premoči tudi drugi polčas. V 63. minuti je povišal Planinšek na 3:1, v 70. minuti pa je bil spet uspešen Rešeta. Ko je začelo domačim rahlo rasti upanje na izdatno zmago, so gostje zaradi napake domačega vratarja postavili končni izid 4:2. Strelec je bil Pintar.

Koprski okraj sicer ne bo imel letos svojega zastopnika v slovenski conski ligi, vendar gre Taboru vse priznanje za požrtvovalno igro. Sežančani so v prvem kolu izločili kranjsko Planiko.

Na njenem igrišču so igrali neodločeno, doma pa so jo premagali. S Slovanom so v Ljubljani izgubili, na domačem igrišču pa so igrali neodločeno. Z Nafto pa so igrali 1:1 in izpadli le zaradi slabšega količnika.

VESLANJE

Ženski četverec Arga spet državni prvak

V nedeljo je bilo v Beogradu državno prvenstvo v veslanju, ki se ga je udeležila tudi ekipa izolškega Arga. Izolčani so nastopili precej oslabiljeni, saj je med drugim manjkal osmerek, ki je odpotoval na mednarodno tekmovalce v Vzhodnem Berlinu. Najlepši uspeh so spet dosegle veslačice ženskega četverca, ki so prepričljivo osvojile prvo mesto. Vsekakor so Izolčanke v zadovoljivi formi pred bližnjim evropskim prvenstvom v Londonu.

Od pomembnejših uspehov naj omenimo še tretje mesto mladink v skifu, drugo mesto v double scoullu in tretje mesto v skifu članov.

AMD POSTOJNA VZGAJA NOVE ŠOFERJE

Avto-moto društvo v Postojni stalno prireja tečaje za voznike amaterje kategorije A in B. Tečaj trajajo več tednov in kandidati opravijo najprej izpite pred društveno komisijo, nato pa šele šoferski izpit pred strokovno komisijo oddelka za notranje zadeve okraja Koper. Tako je prejšnji teden dobilo vozniška dovoljenja 31 kandidatov, okrog 80 jih je že prijavljenih za naslednji izpitni rok. Večina teh kandidatov je iz Pivke, Postojne in okolice in njim bo letos sledilo še najmanj 200 prijaviteljev.

Tako veliko zanimanje za šoferske tečaje in izpite, zlasti med mladino, je dalo predlog, naj bi bila pri ObLO Postojna ali pri AMD Postojna posebna komisija v sklopu podobne okrajne komisije pri oddelku za notranje zadeve OLO Koper, ki bi omogočila opravljanje voznških izpitov vsakih 14 dni velikemu številu kandidatov s področja postojnske, ilirsko-bistriške in celo sežanske občine. Na ta način bi se namreč izognili nepotrebnim dolgim rokom čakanja in tudi delo izpitnih komisij bi bilo manj utrudljivo.

Šah

Šahovsko društvo v Piranu je pred dnevi organiziralo simultanko, na kateri je mednarodni šahovski mojster Borislav Toth po petih urah trde borbe premagal 11 nasprotnikov, z enajstimi pa je remiziral.

Za šah je v Piranu dokaj veliko zanimanje, vendar bi bilo moč doseči boljše rezultate in prirediti več šahovskih srečanj, če bi imeli primerne društvene prostore za treniranje in tekmovalca. Skoraj težko je razumeti, da Pirančani ne morejo zbrati dovolj sredstev za ureditev skromnega šahovskega doma, kjer bi se rada zbirala tudi mladina.

st-ar

V nedeljo mednarodne kajak tekme na Soči

V nedeljo bo v Novi Gorici mednarodni kajak-slalom. Ta prireditev na Soči bo letos že drugič na sporedu. Glede na število in kvaliteto prijavljenih pa bo precej preseglja prvo prireditev. Razen Jugoslovancev bodo nastopili najboljši tekmovalci Poljske in ČSR, na startu pa bodo tudi znani mednarodni tekmovalci iz Italije, Zahodne Nemčije in Švice. Vsega skupaj bo nastopilo okrog 40

tekmovalcev. Domačine seveda najbolj zanima, kako se bo uveljavila domača garda na čelu z državnim prvakom Bonetom.

Prizor z odbojškarskega republiškega pokalnega tekmovalca v Izoli

JADRNICNE SNIPE V KOPRSKEM ZALIVU

Ob zaključku redakcije se je začelo v koprskem zalivu državno prvenstvo jadrnic Snipe. Udeležuje se ga 40 jadrnic iz vseh naših pomembnih jadrnalnih klubov. Občinstvo z zanimanjem pričakuje zlasti uvrstitev Koprčana Zlatana Čoka, ki je na nedavnem evropskem mladinskem prvenstvu v Franciji zasedel osmo mesto.

Sprejemmo v uk VAJENCE GRAFIČNE STROKE

(stavec in tiskarski strojniki)

Pogoji: polpna osemletka, dobre šolske ocene iz slovenščine, matematike in risanja. — Ugodni delovni pogoji v novih obratnih prostorih, stimulativne vajenske nagrade po tarifnem pravilniku.

Prošnje je do 10. avgusta dostaviti na naslov: ČZP PRIMORSKI TISK, tiskarna, Koper.

Direktorjev moped

Predstavljamo vam »šoferja« najlažje kategorije motornih vozil pri nas —

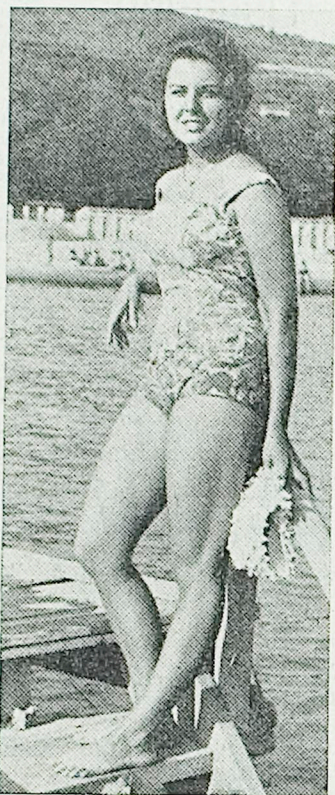
la. Moped sam pa izgleda tudi na zunaj kot nov. Na vprašanje, kako mu je uspel ta podvig, je tovariš Zivic šegavo odgovoril: — Imam osebna pravila, ki jih dosledno upoštevam: 1. tudi počasi je moč priti daleč; 2. moje pogonsko gorivo je bencin in ne — alkohol in 3. vsak dan postavim mojega konjička na »noge«, ga očistim in pregledam do obisti.

(b)

KOSILO

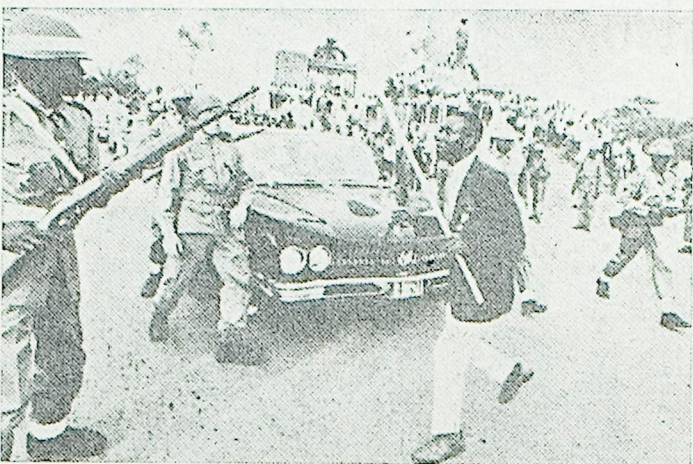
ATOMSKE DOBE

Najbolj nenavadno kosilo ima na jedilniku neka restavracija v New Orleansu. To »kosilo atomske dobe« sestavlja: majhen zrezek, 3 kroglice raznih vitaminov in kozarec mleka. Kosilo stane 1 dolar.

Navajeni smo že, da bremo o lepih »miss« in njihovih volitvah na vseh koncih sveta. Pretekli teden so se jim pridružili tudi v našem Portorazu in izvolili za »Miss Jadran« 17-letno študentko Carlo Lamesch iz Luxemburga, ki je tu na počitnicah s svojimi starši. Septembra, ko bo »Portoroški teden«, pa bodo spet nove volitve — Miss Portoroža. Lepotice pozor!

Okno v svet ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSODA

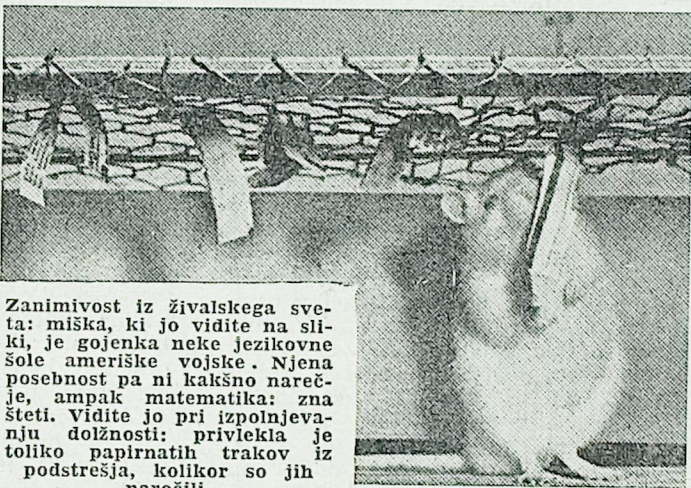
Se preden so se začeli v Kongu zadnji neredi in boji, ki so pripeljali vanj čete OZN, je obiskal deželo belgijski kralj Baldovin. Doživel je ponižanje, da mu je neki črnc iztrgal sabljo (prizor na sliki) in z njo pobegnil. Tudi njegovi razgovori s sedanjim predsednikom kongoske vlade Lumumbo so bili v znamenju glasnega protesta proti kolonializmu in izkoriščanju črncev. Danes je že upati, da bo kongoska kriza hitro in ugodno rešena in da bodo belgijske čete kmalu zapustile deželo.

AVTOMOBILI V HELIKOPTERJU

Neka angleška konstrukcijska firma obljublja, da bo leta 1966 v prometu največji helikopter, ki bo imel prostora za 90 potnikov in 18 avtomobilov. Njegova hitrost bo 270 km na uro. Preko Rokavskega preliva bo baje prevlačal tovornjake, kar ne bo stalo več kot prevoz z ladjo. Trenutno je največji helikopter na svetu sovjetski ML-6, ki sprejme 70 potnikov.

POLOVICA OTROK NE HODI V ŠOLO

V poročilu, ki ga je nedavno objavila UNESCO, je rečeno, da 45 % šolobveznih otrok na vsem svetu ne obiskuje nobene šole. Zato bodo v naslednjih 4 letih polovico skupnih sredstev, s katerimi razpolaga UNESCO, uporabili za povečanje števila osnovnih in srednjih šol.

Zanimivost iz živalskega sveta: miška, ki jo vidite na sliki, je gojenka neke jezikovne šole ameriške vojske. Njena posebnost pa ni kakšno narečje, ampak matematika: zna šteti. Vidite jo pri izpolnjevanju dolžnosti: privlekla je toliko papirnatih trakov iz podstrešja, kolikor so jih naročili.

ING. VESNA

Pred dnevi je postala naša znana in priljubljena igralka Metka Gabrijelčičeva-Vesna gradbeni inženir. S tem je ovrгла staro in prav nič nenavadno trditev o dekletih, ki jim je filmska kamera zmešala glavo. Kot je znano, so Metko nekega večera, ko je v ljubljanskem Unionu čakala na začetek kino predstave, povabili na poskusno snemanje in je od takrat štirikrat stala pred kamerami, dvakrat v glavnih vlogah. Kljub temu, da je potem dobivala še ponudbe in kuppe pisem, je dala prednost svojemu poklicu, v katerem se misli tudi v jeseni zaposliti.

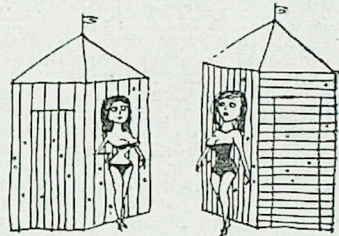

John Kennedy se zadovoljno smehlja v najozjem krogu svoje družine (žene in hčerke), ker je uspel v prvi rundi in postal kandidat demokratske stranke za volitve predsednika ZDA. Njegova visoka zmaga je presegla tudi najbolj optimistična pričakovanja. V volilni kampanji, ki je zajela vso Ameriko, je najti tudi tole parolo Nixonovih nasprotnikov: »Volite Kennedyja. Igra slabo golf.« To je očitno namigovanje na nedavne neveselosti z Eisenhowerjevim potovanjem.

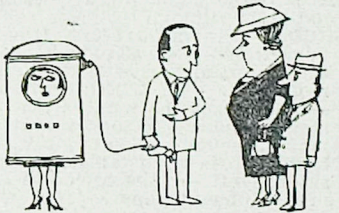
PLOČNIKI V STOCKHOLMU BREZ SNEGA

Ze to zimo bodo pločniki v Stockholmu brez snega, pa četudi bo padlo živo srebro globoko pod ničo. To bodo omogočile vgrajene naprave za ogrevanje pod pločniki. Za poskus že napoljuje bakren cevni sistem, ki ga bodo napolnili z mešanico vroče vode in glikola.

ITALIJANI SE SMEJEJO...

— Preštejeva, v kateri hišici je več luknjic?

— Tale pralnik je pa v rešnici najboljši!

TRAMVAJ DEFICIT

Tramvaj je bil nekdanj na moč imenitno vozilo. Na Slovenskem sta se lahko ponašali z njegovim škripanjem in ropotom le dve mesti. Prvo mesto je bila seveda Ljubljana. In drugo? Piran.

Tramvajske tračnice so postavili v Piranu tik pred prvo svetovno vojno, leta 1911. Tramvajska proga je povezovala mesto z železniško postajo v Luciji (tudi te železnice ni več). Piranska »tramvaj-komanda« je razpolagala s šestimi vlečnimi vozmi in šestimi prikolicami. Na dan so inkasirali povprečno 25.000 dinarjev, v času turistične sezone pa tudi po 75.000 dinarjev. Na leto so prodali za približno 18 milijonov vozovnic, vendar so s temi dohodki komaj krili svoje tekoče izdatke. In tako je leta 1952 občinski ljudski odbor v Piranu sklenil, da tramvaj upokojijo in ga izločijo iz prometa. Ves inventar so dali na licitacijo. Vozove je kupilo tramvajsko podjetje iz Sarajeva, električne naprave in stebre tedanjih SELVEG, za tračnice pa je bil najboljši ponudnik podjetje ODPAD. In izkupiček te prodaje? Približno 18 milijonov dinarjev. 21 uslužbencev piranskega tramvajskega podjetja so prekvafilicirali in tramvajsko linijo zamenjali z avtobusnimi programi.

GROB NA MESECU

Živimo v dobi osvajanja vesolja in baje že prodajajo vozovnice za prvi polet na Mesec. To je že znano in seveda se to dogaja v Ameriki. Verjetno pa ni znano, da je neki čudaški milijonar iz Lake City v ZDA napisal oporo, v kateri določa znesek 175.000 dolarjev za zgraditev nagrobnega spomenika zanj in za njegovo ženo — na Mesecu.

stopnik. Vse potrebne dokumente nam je priskrbel ilegalni center.

Proučil sem vse, kar je bilo v zvezi s posestvom. Zelo važna postavka je bila tudi rodovnik junkerjeve družine, zato sem se naučil na pamet imena vseh dedov in babic, stricov in tet, bratrancev in sestričen, kakor bi bila pesem.

Ko smo delali načrt za akcijo, smo upoštevali najbolj nepričakovane obrate in si zamislili tudi najbolj ustrezne protie mere. Ponavljali smo to kakor v gledališču. Navsezadnje sem dobil potrebno obleko in dežni plašč.

Zvečer pred operacijo me je poklical striček Boris na razgovor.

— Imaš kakšne pomisleke? — je vprašal.

— Nobenih!

— Naš načrt pravzaprav ni slab, vendar moraš vedeti, da tudi oni niso od muh. Prav lahko ti spodleti. V tem primeru streljal iz revolverja, če boš pa videl, da jim lahko padeš v roke, tedaj... — za hip je umolknil in ne da bi odvrnil oči z mojega obraza, tiho nadaljeval: — Tedaj več, kaj ti je storiti.

— Vem, — sem rekel odločno. In res sem vedel, kaj je hotel reči.

Toda striček Boris je očevidno hotel postaviti vse pike na »i«.

— Živega naj te ne dobijo!

— Razumem!

Bil sem tako vznemirjen, da vso noč nisem zatisnil očesa. Slutil sem, da se bo dobro končalo. Čutil nisem nikakršnega strahu, mučila me je le ta misel: kaj če Nespravljivega ne bo doma in ne bom mogel pri njem pustiti aktovke s peklenskim strojem? Tedaj bo treba operacijo ponoviti. Ali mi v drugo ne bo upadel pogum?

III

Zvečer sem zapustil glavni štab naše borbene skupine. Tovariši so se poslovili od mene preprosto, enostavno, skoraj brezbrizno. Stas, ki bo v času operacije blizu vile, je odšel na svoje mesto že popoldne. Ko je šel, mi je

veselo zaklical: »Zvečer pa na svidenje!« In zdaj se je že pritažil v ruševinah nasproti vile. Imel je nalogo, da mi v skrajnem primeru z ognjem varuje umik. Ko bi le ostal brez dela!

Po ulicah sem hodil vpadljivo odkrito. Koga pa naj bi se bal zastopnik junkerja, ki je dober znanec samega Himmlerja? Vsake toliko časa sem postal in z ročno svetilko posvetil na hišne številke, da bi prebral ime ulice. Prišel sem do križišča. Na drugi strani sta stala dva vojaka. Posvetim na ulično tablico, debelo zakolnem (po nemško seveda) in grem naravnost k vojakoma.

— Dober večer, vojaka Nemčije!

— Dober večer! — odzdravita.

— Bi mi lahko povedali, kje je v tem temnem kraljestvu Šolska ulica?

Vojaka se zasmejeta.

— Tudi midva sva v tem kraljestvu šele od včera.

— Morali bi vprašati domačine, — reče drugi vojak.

— Kakšne domačine! — sem se zasmejal. — Saj ste jih zabli tri metre pod zemljo! V hotelu so mi povedali, kako naj grem, pa sem se zgubil. Toda zdi se mi, da od tukaj ne more biti več daleč. Naj grem. Prva stvar je služiti Nemčiji, bog pa vodi vsakega posameznika. (Ta pregovor sem čital v nekem nemškem koledarju.)

Malomarno sem dvignil roko in pozdravil: »Heil Hitler!«

— Heil! Heil! Heil! — sta zalajala.

Napotim se dalje. Slišim kako se za menoj vojaka pogovarjata. Nemara sta se jela prepirati o tem ali bi me ne bilo treba legitimirati. Ne, vojaka me ne pokličeta nazaj.

V začetku Šolske ulice me ustavi patrulja. Komaj sem posvetil z žepno svetilko na ulično tablico, se že iz teme razleže rezek glas:

— Halt! Ugasni luč!

Obstanem. Pridejo trije: dva vojaka in zelo mlad poročnik. S svetilko mi posveti v obraz.

— Kaj tukaj delate?

— Vas iščem.

VASILIJ DRAMATSKI

V zanki

2

S prihodom Nemcev je prilezla iz špranj vsa mogoča sodrga. Razni spekulanti in sovražniki sovjetske oblasti so zavohali, da je prišla njihova ura. Najprej so hoteli obračunati z vsemi, ki so bili v času kratkotrajne sovjetske oblasti preveč navdušeni. Med njimi je našel gestapo dobre ovaduhe. Posebno se je odlikoval neki tautunik (član nacionalistične stranke), ki so mu gestapovci vzdeli ime Nespravljivi. Sušljalo se je, da ga nameravajo postaviti za policijskega gaulajterja Litve. Bil je posebno nevaren, ker je bil delal v važnejšem mestnem uradu in je poznal aktiviste nove ureditve. Naša borbena skupina je dobila ukaz ilegalnega centra, naj Nespravljivega likvidiramo.

Skoraj mesec dni smo ga zasledovali, proučevali njegove navade in se ubadali s tisoč podrobnostmi. Zivel je v vili, nedaleč od mestnega središča. Nikdar ni hodil peš; okupatorji so mu poklonili avtomobil. Na sprehodih po mestu pa so ga vedno spremljali tajni policisti.

Ilegalni center je ugotovil, da nameravajo okupatorji podariti Nespravljivemu bogato posestvo v Zemajtiji. Vendar se je stvar zamotala, ker je hotel imeti to posestvo neki pruski junker, dedič davnega lastnika te zemlje. Nemci niso hoteli požreti besede in so Nespravljivemu obljubili, da bodo junkerju ponudili drugo in enakovredno posestvo. Prav te dni bi moral priti v Litvo junkerjev zastopnik in Nespravljivi je bil zaradi tega ves na trnju. Sklenili smo, da bomo ta položaj izkoristili.

Vlogo likvidatorja so poverili meni, ker sem dobro obvladal nemščino in sem bil tudi po zunanosti podoben Nemcu. K Nespravljivemu naj bi prišel kot junkerjev za-